

VKG Wind tuulepargi DP LS ja KSH programmi kohta laekunud arvamused

Jrk	Kirja reg. nr	Esitaja	Kirja sisu	Vastus
1	6-1/37-18	Päästeamet	<p>Edastasite Päästeameti Ida päästekeskusele arvamuse avaldamiseks VKG Wind tuulepargi detailplaneeringu lähteseisukohtadele. Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on rajada tuulepark ja selle toimimiseks vajalik taristu. Planeeringualaga seonduv tuleohutus tuleb lahendada vastavuses kehtivate normidega sh:</p> <ul style="list-style-type: none">• määrata ja lahendada detailplaneeringu alal vajalik tuletõrje veevarustus,• arvestada planeeringus juurdepääsuteede kandevõime, pöörderaadiused ja laiused, arvestades tuletõrjetehnika võimalusi. <p>Päästeameti Ida päästekeskus tutvus VKG Wind tuulepargi keskkonnamõju strateegilise hindamise programmiga ning Päästeameti Ida päästekeskusel puuduvad ettepanekud programmi kohta.</p>	Võtame teadmiseks ja arvestame planeeringu koostamisel.

2	6-1/37-23	Transpordiamet	<p>Olete küsinud meie ettepanekuid Lüganuse valla VKG Wind tuulepargi detailplaneeringu lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) programmi kohta. VKG Wind tuulepargi detailplaneeringu ja KSH koostamine algatati Lüganuse Vallavolikogu 26.06.2024 otsusega nr 196.</p> <p>Planeeringu koostamise eesmärgiks on rajada tuulepark ja selle toimimiseks vajalik taristu. Planeeringuga otsitakse asukohta ühele tuulepargile, mis koosneb kuni 14 tuulikust; kavandatavate elektrituulikute kõrgus maapinnast on kuni 250 m ja tuulepargi nimivõimsus on min 42 MW.</p> <p>Planeeringuala asub Varja külas ja Lüganuse alevikus, koosnedes kahest lahustükist, mille kogupindala on ca 270 ha. Planeeringualasse kuuluvad järgnevad katastriüksused: Heina (44201:001:1189), Karu (43701:003:0990), Turba (43701:003:0980), Varjeli (43701:003:0851), Kivi (43701:003:1100), Kaldapealse (43701:002:0740) ja Lille (44201:001:1196).</p> <p>Planeeringuala ei piirne riigiteedega ning jääb väljapoole lennuväljade piirangupindu ja instrumentaalprotseduuride alasid.</p> <p>Oleme tutvunud esitatud materjalidega ning palume planeeringu koostamisel arvestada järgnevaga.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Avalikule teele juurdepääsuteede võimaliku asukoha ja liikluskorralduse üldiste põhimõtete määramine. <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Planeeringuala asub riigiteest nr 1 Tallinn-Narva tee lõunas. Riigiteel nr 1 algatati Vabariigi Valitsuse 23.03.2022 korraldusega nr 97 „Riigitee 1 Haljala ja Kukruse vahelise teelõigu 2+2 ristlõikega maantee riigi eriplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamine“ (edaspidi eriplaneering). Asukoha eelvaliku etapis määratakse 2+2 ristlõikega maanteele vajaliku trassikoridori asukoht. Tuuleparkide planeeringust huvitatud isikul tuleb arvestada, et riigi eriplaneeringu realiseerumisel muutub oluliselt põhimaantee ja ümberkaudsete teede liikluslahendus. Samuti tuleb planeeringu koostamisel arvestada, et kavandatav lahendus on kooskõlas riigi eriplaneeringuga (vt ka p 2.1.). 1.2. Planeeringu lahenduse eesmärgiks on muuhulgas liikluskorralduse põhimõtete määramine ning servituutide seadmise ja olemasoleva või kavandatava tee avalikult kasutatavaks teeks määramise vajaduse märkimine. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Võtame teadmiseks ja arvestame planeeringu koostamisel. 1.2. Planeeringu koostamisse kaasatakse teedeinsener. 1.3. Planeeringus määratakse riigitee(de) ajutise liikluskorralduse vajadus seoses eri- ja ehitusaegsete veostega. 1.4. Võtame arvesse. <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Võtame arvesse. 2.2. Võtame arvesse. 2.3. Võtame arvesse. 3.1. Võtame arvesse. 3.2. Võtame arvesse.
---	-----------	----------------	--	---

		<p>Ruumivajaduse hindamiseks, ohutu liikluslahenduse planeerimiseks ja asjatundlikkuse põhimõttele vastava projektlahenduse võimaldamiseks (EhS § 10) soovitame kaasata planeeringu koostamisse teedeinsener kui eriteadmistega isik (PlanS § 4 lg 6). Tuulikute tootja lähteandmete alusel soovitame määrata planeeringuga riigitee(de) lõikes konkreetsed trassikoridorid (tuua välja riigitee(de) nr-d ja km ulatus); loetleda olemasolevad riigitee(de) ristmikud (km asukohad) ning planeeringuga kavandatavad riigitee ristmikud (km asukohad), mida kasutatakse või mille rajamine on vajalik planeeringu realiseerimiseks; kirjeldada vajadust olemasolevate riigitee(de) ristmike (ajutiseks) ümberehitamiseks ja/või laiendamiseks; määrata riigitee(de) lõigud, mida on planeeringu realiseerimiseks vaja õgvendada ja/või laiendada; hinnata vajadust ehitusaegsete ajutiste möödasõidukohtade rajamiseks; kirjeldada kavandataval juurdepääsumarsruudil asuvate riigitee(de) katendite kandevõimet, vajadusel määratleda lõigud, kus on vajalik riigitee(de) kandevõime suurendamine.</p> <p>Arvestada, et planeering on järgnevate ehitusprojektide koostamise alus ning selle koostamise käigus ja kehtestamise järgselt peaks arendajal (ning puudutatud isikutel, nt meil) olema ülevaade, mida tähendab planeeringuga kavandatava tegevuse realiseerimine (aja- ja rahakulu).</p> <p>1.3. Määrata riigitee(de) ajutise liikluskorralduse vajadus seoses eri- ja ehitusaegsete veostega.</p> <p>1.4. Arvestada, et Transpordiamet riigiteede omanikuna ei võta tuuleparkide arendustegevusest tingitud uute teelõikude rajamise ja riigiteede ümberehitamise kohustust, kui riigiteede võrgustiku arengu seisukohalt selleks vajadus puudub.</p> <p>2. Planeeringuala kruntide hoonestusala ja ehitusõiguse määramine.</p> <p>2.1. Planeeringus käsitleda kõrgematele planeeringutele vastavust ning planeeringulahendus siduda kontaktalas paiknevate teiste planeeringute ja teeprojektide lahendustega ning riigitee nr 1 Haljala ja Kukruse vahelise teelõigu eriplaneeringuga. Kavandatavate või ümberehitatavate riigiteede puhul rakendame põhimõtet, et tuulikute kaugust tuleb arvestada trassikoridori servast (tuuliku vundamendi servani). Eriplaneeringuga hakatakse alles lahendada põhimaantee nr 1 trassi ning liiklussõlmede paiknemist. Trassi asukoht on täpsustamisel (https://dge.ee/maps/Haljala-Kukruse/).</p> <p>2.2. Vastavalt Kliimaministri 25.11.2023 määruse nr 71 „Tee projekteerimise normid“ § 63 lg 5 tuleb määrata elektrituuliku vähim kaugus teekatte servast vastavalt valemile $L=(H+0,5D)$, kus L on tuuliku vähim kaugus teekatte servast meetrites, H on tuuliku masti kõrgus meetrites ja D on tuuliku rootori või tiiviku diameeter meetrites. Tuuliku kauguse määramisel lähtuda tuuliku vundamendi servast.</p> <p>2.3. Kuna planeeritavate tuulikute näol on tegemist kõrgtakistustega, tuleb arvestada tuulikutele rakenduva valgustamiskohustusega (lennuohutustuled). Konkreetsed nõuded tuulikute valgustusele jms anname pärast seda, kui on teada tuulikute kõrgus ning täpsed asukohad.</p> <p>3. Tehnovõrkude ja -rajatiste võimaliku asukoha määramine.</p>	
--	--	---	--

			<p>3.1. Planeeringu joonistel näidata planeeringualal paiknevad olemasolevad ja kavandatavad tehnovõrgud ja muu taristu. Võimalusel vältida tehnovõrkude kavandamist riigitee alusele maale. Riigitee alune maa on mõeldud eelkõige riigitee rajatise teenindamiseks ning nõusoleku selle maa kasutamiseks saame anda vaba ruumi olemasolul. Tehnovõrgu paigaldust tuleb hinnata igakordselt suuremas täpsusastmes geodeetilise alusplaani olemasolul ning menetleda seda vajadusel lisaks detailplaneeringule ka läbi projekteerimistingimuste. Tehnovõrkude kavandamisel lähtuda meie juhendis „Nõuded tehnovõrkude ja -rajatiste teemaale kavandamisel“ toodud põhimõtetest. Riigiteedega ristuvad tehnovõrgud tuleb rajada kinnisel meetodil.</p> <p>3.2. Projekteeritav ja ehitatav tehnovõrk peab vastama ehitusseadustikust tulenevatele normidele ning ei tohi ehituse ajal ega kasutusele võtu järgselt seada takistusi liiklusele, tee ja teerajatiste teehoiule (korrashoiule) või sademe- ja pinnasevete ärajuhtimisele riigitee transpordimaalt ja kaitsevööndist.</p>	
3	6-1/37-24	Eesti Geoloogiateenistus	<p>Esitasite 14.05.2025 kirjaga nr 6 1/37 10 Eesti Geoloogiateenistusele ettepanekute küsimiseks VKG Wind tuulepargi detailplaneeringu lähteseisukohad ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi ja 16.05.2025 kirjaga nr 6 1/33 60 kooskõlastamiseks Evecon OÜ ja Energy Estonia OÜ tuuleparkide kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu asukoha eelvaliku otsuse eelnõud ja keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruande. Andsite teada, et Eesti Geoloogiateenistusel on võimalik esitada oma seisukoht planeeringutele hiljemalt 16.06 ja 20.06</p> <p>Kuna antud menetlus eeldab mahukat analüüsi nii esitatud planeeringute kohta kui ka tuuleenergia lahendustest piirkonnas laiemalt, pikendame vastavalt maapõueseaduse § 15 lõikele 5 vastamise tähtaega 30 päeva võrra kuni 16.07.2025. Vastus esitatakse siiski esimesel võimalusel.</p>	Võtame teadmiseks.
4	6-1/37-35	Eesti Geoloogiateenistus	<p>Esitasite 14.05.2025 kirjaga nr 6 1/37 10 Eesti Geoloogiateenistusele ettepanekute küsimiseks VKG Wind tuulepargi detailplaneeringu lähteseisukohad ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi ja 16.05.2025 kirjaga nr 6 1/33 60 kooskõlastamiseks Evecon OÜ ja Energy Estonia OÜ tuuleparkide kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu asukoha eelvaliku otsuse eelnõud ja keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruande. Andsite teada, et Eesti Geoloogiateenistusel on võimalik esitada oma seisukoht planeeringutele hiljemalt 16.06 ja 20.06.</p> <p>EGT pikendas vastamistähtaega 13.06.2025 kirjaga nr 13 3/25 974, kuna antud menetlus eeldab mahukat analüüsi nii esitatud planeeringute kohta kui ka tuuleenergia lahendustest piirkonnas laiemalt.</p> <p>Kuna antud menetlustes tuleb täiendavalt küsida Kliimaministeeriumi arvamust, pikendame vastavalt maapõueseaduse § 15 lõikele 5 vastamise tähtaega 30 päeva võrra kuni 16.08.2025. Vastus esitatakse siiski esimesel võimalusel.</p>	Võtame teadmiseks.

5	6-1/37-41	Eesti Geoloogiateenistus	<p>Esitasite 14.05.2025 kirjaga nr 6-1/37-10 Eesti Geoloogiateenistusele (edaspidi EGT) ettepanekute küsimiseks VKG Wind OÜ tuulepargi detailplaneeringu lähteseisukohad ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi (edaspidi planeering). Planeeringu ala asub Ida-Viru maakonnas Lüganuse vallas. Planeeringualasse kuuluvad järgnevad katastriüksused: Heina (44201:001:1189), Karu (43701:003:0990), Turba (43701:003:0980), Varjeli (43701:003:0851), Kivi (43701:003:1100), Kaldapealse (43701:002:0740) ja Lille (44201:001:1196).</p> <p>EGT pikendas vastamistähtaega 13.06.2025 kirjaga nr 13-3/25-974, kuna antud menetlus eeldas mahukat analüüsi nii esitatud planeeringute kohta kui ka tuuleenergia lahendustest piirkonnas laiemalt ning 11.07.2025 kirjaga nr 13-3/25-1120 Kliimaministeeriumilt arvamuse küsimiseks.</p> <p>VKG Wind OÜ tuulepargi detailplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise koostamine algatati Lüganuse Vallavolikogu 26.06.2024 otsusega nr 196. Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on rajada tuulepark ja selle toimimiseks vajalik taristu. Planeeringuga otsitakse asukohta ühele tuulepargile, mis koosneb kuni 14 tuulikust. Elektritooliku kõrgus maapinnast on kuni 250 meetrit ja tuulepargi nimivõimsus on vähemalt 42 MW. Planeeringuala pindala on ca 270 hektarit.</p> <p>KSH programmis on korrektselt välja toodud planeeringuala osaline kattuvus Aseri fosforiidimaardla (registrikaardi number 191) passiivse tarbevaru plokkidega 28 ja 29. Samuti on viidatud osalisele kattuvusele Vao kihistu perspektiivse lubjakivilasundi levialaga. Planeerimiseaduse (edaspidi PlanS) § 127 lõike 1 kohaselt koostatakse detailplaneering koostöös valitsusasutustega, kelle valitsemisalas olevaid küsimusi detailplaneering käsitleb. PlanS § 133 lõike 1 kohaselt esitatakse detailplaneering kooskõlastamiseks kõnealuse seaduse § 127 lõikes 1 nimetatud asutustele.</p> <p>Maapõueseaduse (edaspidi MaaPS) § 15 lõike 7 alusel kui planeeritaval maa-alal asub maardla või selle osa, kooskõlastatakse maakonnaplaneering, üldplaneering, detailplaneering ja riigi või kohaliku omavalitsuse eriplaneering PlanS-s sätestatud korras Kliimaministeeriumi või</p>	Võtame arvesse.
---	-----------	--------------------------	--	-----------------

		<p>kliimaministri volitusel riigiasutusega, kelle ülesanne on tagada riigi geoloogiaalane pädevus.</p> <p>Kliimaministri 14.12.2024 käskkirjaga nr 1-2/24/507 „Volitus Eesti Geoloogiateenistusele maapõue seisundit ja kasutamist mõjutavaks tegevuseks loa andmiseks ja planeeringute kooskõlastamiseks“ on Eesti Geoloogiateenistusele antud volitus kooskõlastada planeeringuid, kui planeeritav maa-ala asub maavarade registris oleval maardlal või selle osal.</p> <p>MaaPS § 14 lõike 2 alusel, võib lubada maapõue seisundit ja kasutamist mõjutavat tegevust üksnes juhul, kui kavandatav tegevus:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ei halvenda maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda; 2) halvendab maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda, kuid tegevus ei ole püsiva iseloomuga või; 3) halvendab maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda, kuid tegemist on ülekaaluka avaliku huviga ehitisega, sealhulgas tehnovõrgu, rajatise või ehitusseadustiku tähenduses riigikaitse ehitise ehitamisega, mille jaoks ei ole mõistlikku alternatiivset asukohta, või tegemist on elektrituruseaduse tähenduses taastuvat energiaallikat kasutava elektrienergia tootmiseseadme ja seonduva taristu ehitamisega. <p>Kehtivad õigusaktid annavad võimaluse lubada maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu olemasoleva olukorra halvenemist, kui tegemist on taastuenergia rajatisega (sh tuulepargid). MaaPS § 14 lg 2¹ sätestab taastuenergia ehitise ehitamise võimalikkuse maardlaalale maavara tüübi kaupa:</p> <p>MaaPS § 14 lõige 2¹ sätestab taastuenergia ehitise ehitamise võimalikkuse maardlaalale maavara tüübi kaupa. Kuivõrd käesoleva ala puhul esineb kattuvus fosforiidimaardla ning lubjakivi lasundi levialaga Vao kihistu perspektiivne ala, rakendub punkt 3:</p> <ol style="list-style-type: none"> 3) muude maavarade maardla alal, mille kohta ei ole kehtivat kaevandamisluba ega geoloogilise uuringu luba ning ei ole esitatud selle maavara kaevandamisloa ega geoloogilise uuringu loa taotlust ning kui tegevusega on nõustunud Kliimaministeerium, juhul kui ta ei ole käesolevas lõikes sätestatud loa andjaks, tähtajaliselt kuni 35 aastaks. <p>Kliimaministeerium on oma 04.07.2025 kirjaga nr 14-6/25/3100 palunud arvestada EGT töös „Maardlatele ja maavarade perspektiiv- ning levialadele taastuenergeetika taristu rajamise analüüs. Kirde- ja Kesk-Eesti“ toodud seisukohtadega.</p> <p>Märgime, et planeeringuga hõlmatud ala kattub EGT töös analüüsitud alaga „Viru 16“. Alal</p>	
--	--	--	--

		<p>lasuva fosforiidimaardla kohta on märgitud, et EGT geoloogilise ruumimudeli järgi on maardla selles piirkonnas fosforiidi kasulik kiht õhuke ja madala kvaliteediga. Seetõttu on EGT hinnangul kavandatava tuulepargiga kattuv alal Aseri fosforiidimaardla majanduslik perspektiiv madal ning EGT teeb ettepaneku mitte piirata Viru 16 ajutist rajamist.</p> <p>Samuti märgitakse töös, et Viru 16 kattub Vao kihistu lubjakivi perspektiivse alaga, mis on olulise tähtsusega, kui kattuvuse pindala on vähemalt viis hektarit. Käesoleva planeeringulahenduse kohaselt kattuvad mitmed tuulikud Vao kihistu lubjakivi perspektiivse alaga olulisel määral. Sellise lahenduse puhul on alust arvata, et VKG Wind OÜ tuulepargi detailplaneeringu lähteseisukohad ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi planeeringu lahendus võivad paiguti halvendada maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu osas olemasolevat olukorda.</p> <p>Kuivõrd hetkel on tegu tuuleparkide eriplaneeringu asukoha eelvaliku etapi lähteseisukohtadega, mitte planeeringulahendusega, ei ole EGT seisukohta potentsiaalselt sobiliku tuulepargi ala kohta küsitud. Palume eriplaneeringu koostamise käigus arvestada eeltoodud seisukohtadega. Samuti palume arvestada MaaPS-is sätestatud nõuetega, kui potentsiaalselt sobilikud tuulepargi alad asuvad maardlate aladel.</p> <p>Viimaks märgime, et enne tuuleparkide ehitamist on vajalik saada MaaPS kohane luba EGT-lt maardlatele ehitamiseks.</p>	
--	--	---	--

6	6-1/37-15	Elering	<p>Planeeringualale või lähedusse jääb Eleringi poolt hallatavaid kaitsevööndiga elektri- ja gaasipaigaldisi, mille puhul tuleb arvestada kaitsevööndi alal kehtivate piirangutega. Kaitsevööndi ulatus ja kaitsevööndis tegutsemise kord on sätestatud ehitusseadustiku §70 lõike 8 alusel kehtestatud majandus- ja taristuministri määrusega 25.06.2015 nr 73. Kõik ristumised Eleringi taristuga ja kaitsevööndis planeeritavad tegevused tuleb kooskõlastada Eleringiga. Detailsema info või eelprojekti tarbeks tehniliste tingimuste taotlemiseks palume pöörduda Eleringi poole.</p> <p>Juhime teie tähelepanu asjaolule, et lisaks ehitise kaitsevööndist tulenevatele piirangutele peab uute ehitiste kavandamisel arvestama olemasolevate ehitiste ohutuse tagamiseks vajalike meetmetega. Elektrituulikute osas tuleb arvestada nõutavat tuuliku vahekaugust 110 ja 330 kV liinidest hetkel kehtiva standardi EVS-EN 50341-2-20:2018 ELEKTRIÕHULIINID VAHELDUVPINGEGA ÜLE 1 kV Osa 2-20: Eesti siseriiklikud erinõuded (SEN) alusel. Nimetatud standardi järgi on vähim horisontaalne kaugus elektrituuliku torni telje ja õhuliini lähima juhtme vahel (tuule puudumisel) tuuliku masti kahekordne kõrgus.</p> <p>Elektrituulikute vahekauguse määramisel D kategooria gaasitorustikust lähtume üldtunnustatud Euroopas rakendatud praktika GPG („Good Practic Guide“) dokumendist „UKOPA/GP/013 Edition 1, 17. juuni 2017“. Nimetatud dokumendi kohaselt on vähim horisontaalne kaugus D kategooria gaasitorustiku ja tuuliku masti vahel poolteise kordne (1,5 kordne) tuuliku masti kõrgus.</p> <p>Tuulepargi ühendusliini kaitsevöönd võib kattuda Eleringi õhuliini kaitsevööndiga. Õhuliini planeerimisel on nõutav telje kaugus Eleringi õhuliini teljest:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kahe 330 kV õhuliini telgede vaheline kaugus - 40m • 330 kV ja 110 kV õhuliini telgede vaheline kaugus - 35m • kahe 110 kV õhuliini telgede vaheline kaugus - 20m <p>Tuulepargi õhuliini ja Eleringi õhuliini ühistele mastidele rajamine ei ole lubatud.</p> <p>Gaas: Planeeringuala lõunapoolsel küljele jäävad Eleringile kuuluvad D-kategooria gaasitorustikud T210 Kohtla-Nõmme LKS - Aseri LKS, mille nominaalne läbimõõt on DN 200 ja T120 Kohtla-Nõmme LKS - Aseri LKS DN500 (siin ja edaspidi nimetatud ka kui Gaasitorustik) projekteeritud tööõhuga 38 bar. Gaasitorustiku kaitsevööndis on keelatud tegevused, mis võivad kahjustada Gaasitorustiku, mh ei tohi ehitada ehitisi, eemaldada ja kuhjata pinnast jne. (kooskõlas EhS §70 lg 2). Gaasitorustikul on kaitsevöönd, mille ulatus on vastavalt 10 m (T120) ja 5 m (T210) toru teljest ühele ja teisele poole (MTM määrus nr 73, §13).</p> <p>Kooskõlastame tuulepargi planeeringu ja palume arvestada järgnevaga:</p>	<p>Kauguse valikul Eleringi gaasitrassist lähtume lisaks 1,5 kordse tuuliku kauguse nõudest ka Eleringi poolt Evecon OÜ ja Enerly Estonia OÜ tuuleparkide eriplaneeringule 11.02.2025 antud vastusest mis sätestas, et kui soovitakse kaaluda ohualasse elektrituulikute kavandamist, peab see põhinema laiaulatuslikul riskianalüüsil, mille raames on kaardistatud ja hinnatud kõiki võimalikke ohte olemasolevale Eleringi taristule ja ohtude realiseerumisel võimalikke tagajärgi inimestele, loomadele, keskkonnale ja varale. Riskianalüüsile tuginedes peab ohualasse elektrituulikute kavandamisel kasutusele võtma meetmed, mis välistavad ohu realiseerumise või minimeerivad võimalikkuse.</p>
---	-----------	---------	---	--

			<p>Käesolevalt ei ole määratud tuulikute paiknemine planeeritavas tuulepargis. Kuid arvestada tuleb, et tuulikute paigaldamisel Gaasitorustiku kaitsevööndist välja poole, võivad ehitus-, kasutus- ja sulgemisaegsed mõjud ning riskid siiski kanduda Gaasitorustikule. Arvestades sellise riskiga, peavad planeeritava tuulepargi tuulikud jääma võimalikult kaugele maasse paigaldatud Gaasitorustikust.</p> <p>Minimaalne horisontaalne vahekaugus D-kategooria gaasitorustiku ja tuuliku masti vahel on poolteise kordne (1,5 kordne) tuuliku masti kõrgusest. Käesolev miinimumkauguse tingimus põhineb juhendmaterjalil „UKOPA/GP/013 Edition 1, 17. juuni 2017“, mis on Euroopas rakendatud ja tunnustatud praktika.</p> <p>Muude ehitus-, kasutus- ja sulgemisaegsed mõjurid ning riskid peavad olema hinnatud ja rakendatud asjakohased leevendusmeetmed. Riskide hindamine koos leevendusmeetmete kaardistamisega tuleks läbi viia järgnevas projekti faasis.</p> <p>Juhendid, standardid ja head inseneri tavad, mis võivad olla abiks edasisel planeerimisel, on alljärgnevad:</p> <ul style="list-style-type: none"> • EVS 884:2017, • UKOPA-GPG013 „Recommended Practice for Pipeline Proximity – Wind Turbines“, mis on välja töötatud Ühendkuningriigi gaasitorustike ja tuuleparkide kooseksisteerimise praktika põhjal. <p>Kõik tulevased ristumised Elering AS taristuga, planeeritavad tegevused Elering AS taristu kaitsevööndis või tegevused, mille mõju kandub kaitsevööndisse, tuleb kooskõlastada Eleringiga.</p> <p>Kõik päringud, taotlused, kooskõlastuse soovid ja teavitused palume saata e-kirjaga vho.kooskolastused@elering.ee ning Elering AS piirkonna hooldusjuhile Sven Käiss +372 53026477, sven.kaiss@elering.ee.</p> <p>Täiendavat informatsiooni toru paiknemise kohta looduses, sügavuse jms. parameetrite kohta väljastab vajadusel hooldusjuht Sven Käiss.</p> <p>Käesolevas kirjas toodud seisukohad kehtivad 12 kuud nende väljastamise kuupäevast.</p>	
7	6-1/37-25	Kaitseministeerium	<p>Olete saatnud Kaitseministeeriumile 13.05.2025 kirja nr 6-1/37-10.</p> <p>Anname teada, et Kaitseministeerium ei esita ettepanekuid detailplaneeringu lähteseisukohadele ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi kohta. Kaitseministeeriumi on varem läbi viinud tuuleparkide mõju hindamise riigikaitseliste ehitistele ning sinna rajatud tuulepargid ei kujuta endast ohtu riigikaitsele.</p>	Võtame teadmiseks.

8	6-1/37-13	Keskkonnaamet	<p>Esitasite Keskkonnaametile1 vastavalt planeerimisseaduse §-le 81 ettepanekute esitamiseks VKG Wind tuulepargi detailplaneeringu (DP) lähteseisukohad (LS) ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) programmi2.</p> <p>DP ala hõlmab Ida-Viru maakonnas Lüganuse vallas Lüganuse alevikus Varja küla aladele jäävaid maaüksusi. DP koostamise eesmärgiks on rajada tuulepark ja selle toimimiseks vajalik taristu. Planeeringuga otsitakse asukohta ühele tuulepargile, mis koosneb kuni 14 tuulikust. Elektrituuliku tipukõrgus maapinnast on kuni 250 meetrit ja tuulepargi nimivõimsus on vähemalt 42 MW. Planeeringuala pindala on ca 270 hektarit.</p> <p>Lüganuse valla koostatava uue üldplaneeringu kohaselt paiknevad VKG Wind tuulepargi DP-ga kavandatavad tuulikud potentsiaalsetel tuuleparkide rajamiseks sobilikel aladel. Kuni uue üldplaneeringu kehtestamiseni kehtib VKG Wind tuulepargi planeeringualal Lüganuse valla olulise ruumilise mõjuga objekti (Varja tuulikupargi) asukohavaliku üldplaneeringu teemaplaneering. Varja tuulikupargi teemaplaneeringu alusel on tuuliku suurim lubatud kõrgus 150 m maapinnast. VKG Wind tuulepargi DP algatamise taotluse kohased tuulikute asukohad ja parameetrid ei vasta teemaplaneeringu lahendusele ning DP muudab kehtivat teemaplaneeringut olulises ulatuses.</p> <p>Keskkonnaamet on DP LS ja KSH programmiga tutvunud ning esitab oma pädevusvaldkonna piires järgmised ettepanekud ja märkused materjalide täiendamiseks ja parandamiseks:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. KSH programmi ptk 4.2 (lk 12). Kirjeldatud on Varja merikotka püsielupaigaga seonduvat. Märgime, et praeguseks on kirjeldatud info vananenud, kuna käesolevaks ajaks on teada, et hävitatud pesakoha lähedusse on rajatud uus pesa. 2. KSH programmi ptk 5 (lk 16-17). Loetletud on DP KSH raames läbiviidavad uuringud ning on antud üldine ülevaade uuringute mahust ja meetodikast. Elusloodusega seotud uuringutest - linnustik, käsitiivalised ja taimestik - on üksnes viimaste puhul märgitud, et uuringu tegemisel lähtutakse Keskkonnaameti vastavatest üldsuunistest. Kuna linnustiku ja käsitiivaliste puhul antud viidet pole lisatud, võib eeldada, et nende uuringute puhul on kavas Keskkonnaameti üldsuunistest (Mägi ja Saag, 2025)3 erinev lähenemine. Keskkonnaamet ei välista uuringute meetodikates meie antud suunistest erinevaid lähenemisi, kuid leiame, et sellisel juhul tuleks DP KSH programmis läbiviidavate uuringute meetodikat täpsemalt kirjeldada, sh tuua välja uuringuperioodid (kirjeldusest võib lähtuda, et keskendutakse vaid haudelinnustikule, kuid mitte rändeperioodidele), eeldatavad uuringute mahud jne. Märgime, et planeeringuala naabruses on ka teisi tuuleparkide planeeringuid (nt KSH aruande eelnõu etappi jõudnud Evecon OÜ ja Enery Estonia OÜ tuuleparkide eriplaneering), mõju hindamisel võib olla võimalik ning osades aspektides (eelkõige linnustiku kaitsega seonduvates) ilmselt on ka vajalik teha koostööd teiste tuuleparkide arendajatega. KSH programmis peavad olema loetletud täpsed uuringud ja inventuurid. Näiteks võib vaja olla merikotka hüvitusmeetmete (vt ka p 3) puhul vajalik kaardistada teadaolevad ja võimalikud merikotka pesapaigad Kirde-Eestis või Lüganuse vallas. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ajakohastame vastavas osas KSH programmi. 2. Täpsustame ja täiendame KSH programmis alusuuringute kohta esitatud informatsiooni. Uuringute läbi viimisel lähtutakse Keskkonnaameti suunistest. 3. Oleme teadlikud ja arvestame, et seotuna merikotkaga võib olla vajalik hüvitusmeetmete välja töötamine. KSH programmi lisatakse vastavad täiendused. Arvestame ka hüvitusmeetmete kohaldamisele kaasnevate lisanõuetega. 4. Käsitleme planeeringus maaparandussüsteemide säilitamise ja muutmise seotud tegevusi sellises täpsusastmes, kui see on DP koostamise etapis võimalik ning KSH-s hindame kavandatava tegevuse võimalikku mõju.
---	-----------	---------------	---	---

			<p>3. DP-ga kavandatu ellurakendamine sõltub suurel määral Varja merikotkale avalduvatest mõjudest, kusjuures antud asukohas ei pruugi olla võimalik ühildada merikotka isendi kaitset planeeritud mahus tuulepargi arendamisega. KSH programmi ptk-s 2.1 (lk 4) ja ptk-s 5 (lk 16) on nimetatud leevendus (ja ennetus-) meetmeid. Juhul kui DP koostamisel on kavas rakendada energiamajanduse korralduse seaduse (ENKS) § 3211 lg-d 1 ja 4, on vajalik planeeringu koostamisel ja KSH läbiviimisel töötada välja ka ENKS § 3214 kohaste hüvitusmeetmete põhimõtted, mis peavad näitama, et kas ja millisel moel oleks mõju liigile põhimõtteliselt hüvitatav. Juhul kui kavatakse rakendada taastuveneergetika projektide ülekaaluka avaliku huvi põhimõtet, tuleb planeeringudokumentides anda ka ülevaade, kuidas saab järeldada kavandatavale tegevusele alternatiivide puudumist.</p> <p>4. Planeeringuala piirneb mitmete III kaitsekategooria kaitsealuste orhideeliste ehk käpaliste leiukohtadega. Alal kasvavad käpalised eelistavad niiskeid kasvukohti ning peamised ohutegurid on metsamajanduslik tegevus ja kuivendamine. Keskkonnaameti hinnangul on KSH-s vaja käsitleda, kas arendades võetakse kasutusele piirkonna olemasolevad maaparandussüsteemid ning kas võib osutada vajalikuks nende rekonstrueerimine või uute kuivendussüsteemide rajamine (nt juurdepääsuteed ja tuulikute rajamine). Palume välja tuua ka kuivendussüsteemide mõjuala ning kas kuivendamise mõju võib ulatuda kaitsealuste taimeliikide leiukohtadeni.</p>	
9	6-1/37-11	Kliimaministerium	<p>Esitasite Kliimaministeriumile VKG Wind tuulepargi detailplaneeringu lähteseisukohad ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi ettepanekute esitamiseks. Täname Teid detailplaneeringu menetlusse kaasamise eest, kuid märgime, et Kliimaministerium ei pea vajalikuks menetluses asjaomase asutusena osaleda.</p>	Võtame teadmiseks.

10	6-1/37-16	Maa- ja Ruumiamet	<p>Edastasite Maa- ja Ruumiametile (edaspidi MaRu) ettepanekute esitamiseks VKG Wind tuulepargi detailplaneeringu lähteseisukohad ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi. VKG Wind tuulepargi detailplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise koostamine algatati Lüganuse Vallavolikogu 26.06.2024 otsusega nr 196. Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on rajada tuulepark ja selle toimimiseks vajalik taristu. Planeeringuga otsitakse asukohta ühele tuulepargile, mis koosneb kuni 14 tuulikust. Elektrituliiku kõrgus maapinnast on kuni 250 meetrit ja tuulepargi nimivõimsus on vähemalt 42 MW. Planeeringuala pindala on ca 270 hektarit.</p> <p>Planeeritav ala piirneb riigi omandis olevate Põdra (tunnus 43701:003:1092, maatulundusmaa), Tuisumetsa (tunnus 43801:001:0186, maatulundusmaa), Nurga (tunnus 43801:001:0187, maatulundusmaa) ja Piiri (tunnus 43701:004:0253, maatulundusmaa) kinnisasjadega, mille riigivara valitsema volitatud asutuseks on MaRu. Piiri kinnisasjale on seatud kasutusvaldus Osühing Eesti ERA kasuks. Lüganuse Vallavolikogu otsuse nr 196 lisa 1. „Planeeringuala“ skeemi järgi on ühe tuulegeneraatori võimalikuks asukohaks märgitud Piiri kinnisasja lähedale Turba kinnisasjale. Palume kaasata planeeringu menetlusse ka kasutusvalduse omaja Osühing Eesti ERA.</p> <p>Esitatud dokumentide kohaselt nähtub, et maaparandussüsteemide maa-alad ei ole tuulikutele ja nendega seotud taristule sobivatest esialgsetest alade valikust välistatud ning maaparandussüsteemidele ehitamine võib kahjustada olemasolevat dreanaaži ja mõjutada piirnevate süsteemide jätkuvat nõuetekohast toimimist. Juhime tähelepanu, et Regionaal- ja Põllumajandusministeerium (endine Maaeluministeerium) (edaspidi ReM) on kirjaga nr 4.1-5/2043-1 andnud Rahandusministeeriumile tuuleparkide planeerimisega seotud teemal seisukohad (vt lisa 1). Palume ka Varja tuulepargi eriplaneeringu edasisel koostamisel nende seisukohtadega arvestada. MaRu arvamus ühtib ReM-i seisukohaga, et tuuleparkide eriplaneeringu koostamisel tuleb käsitleda võimalikku mõju maaparandussüsteemidele ja maaparandussüsteemidega hõlmatud maa-aladele ja seada nõuded nende säilitamiseks või rekonstrueerimiseks.</p> <p>Eriplaneeringu edasistes etappides tuleb anda selge kirjeldus, kuidas ning millises mahus maaparandussüsteemid toimima jäävad ning milliseid meetmeid kasutatakse selleks, et maaparandussüsteemid nende kasutamise kestel vastaks maaparandusseaduse § 5 lõigetes 1-8 esitatud maaparandussüsteemi nõuetele ja et oleks tagatud maaparandussüsteemi ehitiste ja rajatiste korrashoid ning toimimisvõime. Lisaks oleme nõus ReM-i seisukohaga et mida vähem maaparandussüsteemi alasid, eelkõige maaparandussüsteemi toimimist tagavaid rajatise (dreanaaž, kollektorid, eesvoolud, kuivenduskraavid jms) tuulikute ja taristu rajamine puudutab, seda kuluefektiivsem tuulikupargi rajamine maaparanduslikust aspektist on.</p>	<p>Võtame teadmiseks ning arvestame planeeringu koostamisel. Oleme tutvunud MeM kirjaga.</p> <p>Osühing Eesti ERA kaasatakse planeeringusse.</p>
----	-----------	-------------------	---	--

		<p>Tulenevalt eeltoodust palume VKG Wind tuulepargi detailplaneeringu edasistes etappides arvestada ReM-i seisukohtadega ning käesolevas kirjas kirjutatuga. Võimalusel vältida tuuleparkide asukoha valikul maaparandussüsteemide maa-alasid või arvestada juba varakult maaparandussüsteemide rekonstrueerimise vajadusega ning käsitleda meetmeid maaparandussüsteemide ümber ehituseks eriplaneeringu edasistes dokumentides.</p> <p>Palume hoida MaRu kursis detailplaneeringu edasise menetlemisega. Märgime, et antud seisukoht on käsitletav üksnes MaRu kui maaparandustoimingute korraldaja ja maaomaniku seisukohast. Kuna tegemist on üldplaneeringut muutva detailplaneeringuga, siis MaRu KOV planeeringute heakskiidu osakond esitab planeerimisseaduse kohase arvamuse eraldi kirjaga.</p> <p>LISANA ESITATUD MeM KIRI:</p> <p>Seoses Vabariigi Valitsuse eesmärgiga kiirendada tuuleparkide planeeringute ja planeeringutega paralleelselt läbiviidava keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) protsessi kestvust, on vaja muu hulgas välja töötada tuulepargi planeeringu ja KSH (KMH täpsusega) lähtekohad, mis asendavad praegu planeerimisseaduses sätestatud lähteseisukohtade ja KSH programmi koostamise kohustuse. Selleks, et tagada planeerimisseaduse kohaselt koostöö valitsusasutustega, kelle valitsemisalas olevaid küsimusi planeering käsitleb, peate vältimatult vajalikuks antud asja kohta meie valdkondlikku sisendit.</p> <p>Vastame esitatud küsimustele.</p> <p>1. Kas tuulepargi maksimaalsed parameetrid peavad olema lähtekohtades fikseeritud? Kui jah, siis millised parameetrid (nt kõrgus, tuulikute vahekaugus, minimaalne pargi suurus) ja millises täpsusastmes peavad kindlasti olema fikseeritud?</p> <ul style="list-style-type: none"> - kui tuulikud kavandatakse püstitada põllumajandusmaale (haritavad maad ja looduslikud rohumaad), tuleks lähteseisukohtades märkida, millises ulatuses nähakse ette tuulikute ja nende ehitamise ning ekspluatatsiooniga kaasneva taristu rajamiseks vajaliku põllumajandusmaa, sealhulgas väärtusliku põllumajandusmaa, kasutus/maahõive; - tuulikute ja nendega seotud taristu rajamisel eemaldatava mulla/huumuskihi eeldatav maht ja nõuded selle edaspidiseks kasutuseks (eeldus on, et ehitamise käigus eemaldatav huumuskiht/muld aetakse laiali samas asuvalle põllumajandusmaale); - põllumajandusmaal olevate puittaimede eemaldamise korral nõuded raiejäätmete paigutamiseks ja kändude eemaldamiseks; - kui tuulikute ja nendega seotud taristu võib hakata paiknema maaparandussüsteemi alal, siis tuleb nimetatud alad märkida ja seada nõuded nende säilitamiseks või rekonstrueerimiseks. <p>2. Milliste arendusetappidega peab arvestama? Kas ehitus, kasutus, sulgemine?</p> <p>Arvestada tuleb kõikide nimetatud arendusetappidega. Põllumajandusmaal paikneva tuulepargi sulgemise puhul tuleb eeldada, et tuulikute ja nendega kaasneva taristu eemaldamise korral tuleb nende ehitistega hõlmatud maa-ala taastada põllumajandusmaaks.</p>	
--	--	--	--

		<p>3. Milline on info, mis tuleb igakordselt aluseks võtta tuulepargi planeeringu ja KSH (KMH täpsusega) koostamisel ning mida on järgnevalt välja toodud teemades võimalik lähtekohtadesse koondada?</p> <p>3.1. alternatiivide kirjeldus;</p> <ul style="list-style-type: none"> - hinnatakse, kui palju väheneb põllumajandusmaa, sealhulgas väärtuslik põllumajandusmaa, hektarites, võrreldes üldplaneeringus kehtestatud väärtusliku põllumajandusmaa koguhulgaga. Mida vähem väärtuslikke põllumajandusmaid tuulikupargi ehitamine puudutab, seda parem; - hinnatakse, millises mahus killustatakse põllumajandusmaid, sealhulgas väärtuslikke põllumajandusmaid, ning kas killustamise tulemusena saavad mõjutatud massiivi edasine kasutus ning põllumajandustehnika ja kariloomade liikumine. Kuidas muutub põllumajandusmaade kättesaadavus võrreldes olemasoleva olukorraga; - põllumajandusmaade vähenemise ja killustamise ning võimalike liikumistõkete osas tuleb hinnata ka mõju põllumajandusmaa kasutajatele/-tootjatele ja maaomanikele; - käsitletakse võimalikku mõju maaparandussüsteemidele ja maaparandussüsteemidega varustatud maa-aladele. Mida vähem maaparandussüsteemi alasid, eelkõige maaparandussüsteemi toimimist tagavaid ehitisi (kollektorid, drenaažarmatuur jms) tuulikute ja taristu rajamine puudutab, seda kuluefektiivsem tuulikupargi rajamine maaparanduslikust aspektist on. <p>3.2. seosed strateegiliste planeerimisdokumentidega;</p> <ul style="list-style-type: none"> - üldplaneering; - „Põllumajanduse ja kalanduse valdkonna arengukava aastani 2030“; - „Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika Eesti strateegiakava aastateks 2023–2027“; - Koostamisel olev keskkonnavaldkonna arengukava (KEVAD); - Komisjoni teatis euroopa parlamendile, nõukogule, euroopa majandus- ja sotsiaalkomiteele ning regioonide komiteele „ELi mullastrateegia 2030. aastaks „Heas seisundis muld inimeste, toidu, looduse ja kliima hüvanguks““ <p>3.3. eeldatavalt kaasnev oluline keskkonnamõju;</p> <p>3.4. eeldatavad mõjuallikad;</p> <p>3.5. mõjuala suurus;</p> <p>3.6. mõjutatavad keskkonnaelemendid (nii loodus, kui ka inimkeskkond);</p> <p>3.7. hindamismetoodika (sh kui täpselt peab olema välja toodud).</p> <p>Punktides 3.3–3.7 toodud küsimused ei ole meie valdkonna pädevuses.</p> <p>4. Millised on täna teadaolevad uuringud ja analüüsid, mis tuleb Teie pädevusvaldkonnas iga tuulepargi kavandamisel praegusest praktikast lähtuvalt alati läbi viia?</p> <p>5. Milline peab olema uuringute/analüüside täpsusaste, kestus, metoodika?</p> <p>Maakasutuse osas saab esmased uuringud läbi viia olemasolevate kaardianalüüsidega, sealjuures põllumajandusmaade killustumisega ja maaparandussüsteemide rikkumisega kaasnevaid tagajärgi saab hinnata eksperthinnanguna. Eksperthinnangu koostamisse on soovitatav kaasata ka ettevõtja, kes on esitanud majandustegevusteate maaparanduse projekteerimise või maaparanduseksperdiisi alal tegutsemise kohta.</p>	
--	--	---	--

			<p>6. Kuidas tuleks kirjeldada tuuleparkide ühendusvõimalusi ja milliseid põhimõtteid tuleks ühenduskoridoride kavandamiseks ette anda? Antud küsimus ei ole meie valdkonna pädevuses.</p> <p>7. Kuidas tuleks kirjeldada tuuleparkide juurdepääsuteid ja milliseid põhimõtteid tuleks ühenduskoridoride kavandamiseks ette anda? Kirjeldada tuleks juurdepääsuteede parameetrid ning kas kavandatavaid juurdepääsuteid saab kasutada ka muul otstarbel kui tuulikutele juurdepääsuks.</p> <p>8. Mille osas ei saa anda lähtekohti ette ja mis tuleb igakordselt asukohapõhise info tõttu sisustada? Hetkel ei ole selles osas lisandusi.</p> <p>9. Kas, kuidas ja millised planeerimise osapooled tuleks kaasata õigusaktiga sätestatud lähtekohtade igakordseks täiendamiseks koha- ja ajaspetsiifilise infoga, võrreldes hetkel seaduses nõutuga? Mullastiku ja selle kasutamise seotud küsimuste puhul tuleks kaasata Maaelu Teadmuskeskus (kuni 2022.aasta lõpuni Põllumajandusuuringute Keskus).</p> <p>10. Kas on veel midagi, millega tuleb arvestada? Hetkel ei ole selles osas lisandusi.</p>	
11	6-1/37-32	Maa- ja Ruumiameti KOV planeeringute heakskiitmise osakond	<p>Lüganuse Vallavalitsus esitas Maa- ja Ruumiametile (MaRu) 13.05.2025 kirjaga nr 6-1/37-10 planeerimisseaduse § 81 lõike 1 alusel VKG Wind tuulepargi detailplaneeringu lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi ettepanekute esitamiseks.</p> <p>Lähtudes haldusmenetluse seaduse § 41 ja arvestades täiendavate asjaolude uurimise vajadust anname teada, et MaRu KOV planeeringute heakskiitmise osakond annab enda arvamuse hiljemalt 04.07.2025.</p>	

12	6-1/37-40	Maa- ja Ruumiameti kohalike omavalitsuste planeeringute heakskiitmise osakond	<p>Lüganuse Vallavalitsus esitas Maa- ja Ruumiametile (MaRu) arvamuse avaldamiseks VKG Wind tuulepargi detailplaneeringu lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi (dokument) vastavalt planeerimisseaduse (PlanS) § 81 lõikele 1. VKG Wind tuulepargi detailplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) koostamine algatati Lüganuse Vallavolikogu 26.06.2024 otsusega nr 196. Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on rajada tuulepark ja selle toimimiseks vajalik taristu. Planeeringuga otsitakse asukohta ühele tuulepargile, mis koosneb kuni 14 tuulikust. Elektri tuuliku kõrgus maapinnast on kuni 250 meetrit ja tuulepargi nimivõimsus on vähemalt 42 MW. Planeeringuala asub Varja külas ja Lüganuse alevikus, koosnedes kahest lahustükist, mille kogupindala on ca 270 ha. Tutvunud esitatud materjalidega, märgib MaRu kohalike omavalitsuste planeeringute heakskiitmise osakond järgmist.</p> <p>1. Lüganuse Vallavolikogu kehtestas 29.05.2025 otsusega nr 243 uue Lüganuse valla üldplaneeringu, mistõttu varasemalt kehtinud üldplaneering ja teemaplaneeringud pole kehtivad. Lüganuse valla üldplaneeringus tehtud ettepaneku alusel on muudetud Ida-Viru maakonnaplaneeringut potentsiaalsete tuuleenergeetika alade ja roheline võrgustiku osas. Palume dokumenti eeltoodut arvestades ajakohastada.</p> <p>2. Dokumendi ptk-is 2.1 (leheküljel 3) on märgitud, et arendaja antud info kohaselt on planeeritud tuulikute tipukõrgus kuni 260 meetrit. Juhime tähelepanu, et detailplaneeringu algatamise otsuse kohaselt on elektri tuuliku kõrgus maapinnast kuni 250 meetrit. MaRule esitatud kaaskirjas on tuulikute tipukõrguseks märgitud 250 meetrit. Palume dokumendid omavahel kooskõlla viia, juhul kui tuulikute tipukõrgust on muudetud, siis tuleb sellele tähelepanu juhtida.</p> <p>3. Dokumendi ptk-is 3 on toodud seosed muude strateegiliste planeerimisdokumentidega. Palume planeeringu koostamisel arvestada ka Vabariigi Valitsuse 23.03.2022 korraldusega nr 97 algatatud Riigitee 1 Haljala ja Kukruse vahelise teelõigu 2+2 ristlõikega maantee riigi eriplaneeringuga.</p> <p>4. Lähtudes elektri tuulikute paiknemisest modelleeritakse KSH-s müra normtasemetega piirkonnad (mürakategooria alad), kuhu ei ole võimalik ehitada elamut või mõnda muud müratundlikku ehitist elektri tuuliku(te) naabruses. Kuna planeeringuga saab tingimusi kehtestada ainult planeeringualale, peaks müratundlike ehitiste keeluala jääma planeeringualale. Eesmärgiga tagada planeeringu elluviidavus, soovime eeltoodut arvesse võttes laiendada planeeringuala seal, kus on vajalik tagada müratundlike ehitiste rajamise keeluala. Samuti palume lisada joonisele mürakategooria alad ja seletuskirjas näha ette meetmed, mida on vajalik arvestada tuulepargi mõjualas uute hoonete kavandamisel.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Võtame arvesse ja korrigeerime dokumenti. 2. Täname tähelepanu juhtimast! 29.05.2025 kehtestatud Lüganuse valla üldplaneeringuga on lubatud kavandada tuulikuid kogukõrgusega kuni 300 meetrit. Viime käesoleva planeeringu dokumendid kooskõlla ning juhime planeeringus tähelepanu sellele, et planeeringuga kavandatakse kuni 260 m kõrguseid tuulikuid. Tuulikute tegelik kõrgus selgub planeeringu kehtestamisel. 3. Võtame arvesse ning täiendame planeeringut. 4. Võtame arvesse. 5. Võtame arvesse ning täiendame planeeringut.
----	-----------	---	---	--

		<p>Arvestades asjaolu, et Varja tuulikupargi detailplaneeringute alad nr 2 ja 3 kattuvad VKG Wind tuulepargi detailplaneeringualaga ning Evecon OÜ ja Enefy Estonia OÜ tuuleparkide kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu (KOV EP) ala 3 piirneb detailplaneeringualaga, siis tuleb planeeringute edasisel menetlusel jälgida planeeringualade kattumist sh nende alade piiride muutmisel, et oleks tagatud planeeringute elluviidavas.</p> <p>Täiendavalt selgitame, et planeeringuala muudatuse koos põhjendusega saab fikseerida menetlustoiminguga, st teavitades osapooli kirjaga (e-kirjaga), kajastades valla kodulehel ja hiljem fikseerides järgmise etapi volikogu otsuses. Planeeringuala laiendamist (koos põhjendusega) tuleb käsitleda planeeringu seletuskirjas ja KSH-s. Oluline on, et edaspidiste tegevuste ja teavituste juures oleks planeeringuala muutmisele kindlasti tähelepanu juhitud.</p> <p>5. Planeering koosneb planeerimise tulemusena valminud seletuskirjast ja joonistest, mis täiendavad üksteist ja moodustavad ühtse terviku (PlanS § 3 lg 2). Planeeringu vormistamise määruse1 (määrus) kohaselt peab planeering olema selge ja üheselt mõistetav ning planeeringu seletuskiri ja joonised peavad olema omavahel kooskõlas (§ 2 lg 2).</p> <p>Määruse kohaselt märgitakse planeeringu seletuskirjas muuhulgas planeerija ja planeeringu koostamise osaleva muu eriteadmistega isiku andmed (nimi, pädevust tõendav dokument) (§ 3 lg 1 p 2). Palume seletuskirjas planeerija andmed märkida.</p> <p>Palume arvestada käesolevas kirjas tehtud märkustega ning esitada detailplaneering enne vastuvõtmist koos lisamaterjalidega, sh kõigi süstematiseeritud menetlusedokumentidega, Maa- ja Ruumiameti kohalike omavalitsuste planeeringute heakskiitmise osakonnale arvamuse avaldamiseks (PlanS § 85 lõige 1) ning täiendavate koostöötegijate ja kaasatavate isikute ning asutuste määramiseks (PlanS § 142 lg 4). Juhul kui kohalik omavalitsus otsustab mitte arvestada mõne eeltoodud ettepanekuga, siis palume saata põhjendatud seisukohad nendega mitteametustamise kohta.</p>	
--	--	---	--

13	6-1/37-12	Muinsuskaitseamet	<p>Planeeringu põhjapoolse osa läänepoolne külg kattub arheoloogiatundliku alaga. Arheoloogiatundlik ala katab mitmete viikingiaegsete ja ka vanemate aardeleidude leiualasid ja tõenäosus, et sel arheoloogiatundlikul alal on veel arheoloogilisi leide või kultuurkihti, sh aardeid, on üsna tõenäoline. Paremaks planeerimiseks ja selleks, et ennetada arheoloogiapärandi kahjustamist tuulikute ehitamise käigus, soovitab Muinsuskaitseamet KSH raames planeeringu, eelkõige selle arheoloogiatundlikul alal teostada arheoloogiline eeluuring. Uuringu käigus on võimalik tuvastada alad, kus arheoloogilised leiud ja kultuurkiht on alles ning võimaldab planeeringu ja ka hilisema projekteerimise faasis hinnata edasiste uuringute vajadust, mahtu, meetodikat ja maksumust ning seda, kuhu oleks mõistlik rajatised planeerida, et kahju pärandile oleks minimaalne.</p> <p>Arheoloogilise eeluuringu tegemiseks võib kaasata arheoloogi KSH koostajate meeskonda või tellida uuring sisse.</p> <p>Arheoloogilisi uuringuid võib läbi viia vastava pädevusega isik või ettevõtja (MuKS §-d 46-47, § 68 lg 2 p 3 §-d 69-70). Arheoloogilise uuringu tegijad on leitavad kultuurimälestiste registrist „Erialane pädevus“ → „Pädevustunnistused“ → „Filtreerimine - Omandatud eriala/kvalifikatsioon, kraad: Arheoloog“.</p>	<p>Lähtume Muinsuskaitseameti varem väljendatud seisukohast Lüganuse valla tuuleparkide planeeringute menetlemisel (Muinsuskaitseameti 28.07.2025 kiri Lüganuse Vallavalitsusele seoses Evecon OÜ ja Enery Estonia OÜ tuuleparkide EP-ga).</p> <p>Arheoloogilise eeluuringu läbiviimine toimub hiljemalt ehitusloa menetlemise etapis. Ollakse teadlikud, et Eesti kultuuripärandi seisukohast säilitamist vääri arheoloogilise kultuurkihi ja/või leidude ilmlemisel võib olla vajalik tuulikute asukohti nihutada. Juhul, kui eeluuringu käigus ilmneb arheoloogiline kultuurkiht või arheoloogilised leiud, mille puhul nende koha peal säilitamine ei ole vajalik ning planeeritud taristut ei ole võimalik ümber paigutada, viiakse ehitusalusel maal läbi arheoloogiline uuring (meetod: arheoloogiline kaevamine) ning uuringu kulud kannab arendaja.</p>
----	-----------	-------------------	--	--

14	6-1/37-14	Regionaal- ja Põllumajandusministeerium	<p>Lüganuse Vallavalitsus teavitas Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi Lüganuse valla Varja küla ja Lüganuse aleviku territooriumile kavandatavast VKG Wind tuulepargi rajamisest ja esitas arvamuse avaldamiseks detailplaneeringu lähteseisukohad ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) programmi.</p> <p>Planeeringuala koosneb kahest lahustükist, mille kogupindala on u 270 hektarit. Planeeringualasse kuuluvad Heina (katastritunnus 44201:001:1189), Karu (katastritunnus 43701:003:0990), Turba (katastritunnus 43701:003:0980), Varjeli (katastritunnus 43701:003:0851), Kivi (katastritunnus 43701:003:1100), Kaldapealse (katastritunnus 43701:002:0740) ja Lille (katastritunnus 44201:001:1196) katastriüksused on kasutuses olevad põllumajandusmaad, mis on kantud PRIA põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registrisse ning mille kohta on taotletud ja makstud erinevaid toetusi. Kõikidel maaüksustel paikneb maaparandussüsteem.</p> <p>Detailplaneeringu alal olevate põllumajandusmaade boniteet on vahemikus 28–31 hindepunkti, mis on väärtuslike põllumajandusmaade määramise seisukohast alla Eesti keskmise põllumajandusmaa kaalutud keskmise boniteedi (40–41 hindepunkti) ja alla Ida-Viru maakonna põllumajandusmaa kaalutud keskmise boniteedi (38 hindepunkti).</p> <p>Lüganuse valla koostatava üldplaneeringu kohaselt (algatatud Lüganuse Vallavolikogu 22.08.2018 otsusega nr 99 ja on vastu võetud 22.12.2022 ning esitatud järelevalvemenetlusse) paiknevad VKG Wind tuulepargi detailplaneeringuga kavandatavad tuulikud potentsiaalsetel tuuleparkide rajamiseks sobilikel aladel. Vastavalt planeerimiseaduse § 142 lõike 1 punktile 3 on detailplaneering üldplaneeringut muutev. Detailplaneeringu lähteseisukohtade ja KSH programmi jaotises 5 „Keskkonnamõju strateegilise hindamise ulatus ja metoodika“ on märgitud, et planeeringuala on valdavas osas intensiivses kasutuses põllumajandusmaa ning et seetõttu keskendutakse taimestiku inventeerimisel nende kasvukohtadele. Dokumendi jaotises 6 „Detailplaneeringu elluviimisega eeldatavalt kaasnev keskkonnamõju“ on mõjuvaldkondi käsitlevas jaotises „Mõju pinnasele, maavaradele ja maaparandussüsteemidele“ järeldatud, et mõju avaldub peamiselt tuulepargi ehitus- ja sulgemisetapis ning on seotud tuulikute ja nendega seotud taristu rajamise ning lammutamisega. Mõju on seotud nii rajatiste aluse pinnase eemaldamisega, masinate liikumisest tuleneva pinnase tallamisega, kui ka ala võimaliku niiskurežiimi muutmisega.</p>	<p>Võtame teadmiseks. Seoses mõju hindamisega pinnasele ja maakasutusele selgitame, et tuulepargi arendaja on ühtlasi maaomanik ning arendaja huvi on tuulikud paigutada selliselt, et tuulikute vahel paiknevad põllumajandusmaad saaksid maksimaalses ulatuses jääda põllumajanduslikku kasutusse. Tuulepargi arendusel tehakse koostööd piirkonna põllumajandusettevõtjatega.</p> <p>KSH aruandes hinnatakse maakasutuse ja maastiku muutuseid, s.h mõju mullastikule (osa mõjust pinnasele) ning mõju maa põllumajanduslikule kasutusele. KSH programmi lisatakse vastavad täiendused.</p> <p>Korrigeerime planeeringu teksti Lüganuse valla üldplaneeringu kehtestamise osas.</p>
----	-----------	---	--	--

		<p>Meie arvates on selline lähenemine KSH hindaja poolt pealiskaudne. Kuna tegemist on 270 hektari intensiivses kasutuses olevate kuivendussüsteemidega varustatud põllumajandusmaadega, siis on ette näha, et 14 kuni 260 meetri kõrguse tuuliku rajamine põllumajandusmaale mõjutab ulatuslikult selle maa põllumajanduslikku kasutust või üldse põllumajandusliku edasise kasutuse võimalikkust. Lisaks eeldab tuulepargi rajamine ka maaparandussüsteemide rekonstrueerimist, millega peab arendaja arvestama. Sellises mahus tuulikute rajamiseks sadadele hektaritele põllumajandusmaale tuleb põhjalikumalt analüüsida mõjusid, mis kaasnevad maakasutuse muutustega, sh mõjud mullastikule ja sellega kaasnevale mullaelustikule ning traditsioonilisele põllumajandusmaastikule. Oleme seisukohal, et KSH-s tuleks hinnata ka mõjusid, mis võivad kaasneda põllumajandusettevõtjate majandustegevuse ning sellest tingitud kulude ja sissetulekute muutustega, samuti tuleks hinnata mõjusid lähtuvalt piirkonnas elavate inimeste sotsiaalsetest vajadustest ja varast.</p> <p>Palume eeltoodud tähelepanekutega VKG Wind tuulepargi keskkonnamõjude hindamisel arvestada.</p> <p>Lisaks märgime, et dokumendi jaotises 3.4 „Lüganuse valla üldplaneering“ toodud väide: „Seisuga veebruar 2025 on üldplaneering esitatud Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile heakskiidu saamiseks“ ei ole õige. Alates käesoleva aasta 1. jaanuarist annab heakskiidu kohalike omavalitsuste koostatud planeeringutele Maa- ja Ruumiamet</p> <p>https://www.maaruum.ee/ruumiloome-ehitus-ja-planeerimine/planeerimine/planeeringut-e-heakskitmine.</p>	
--	--	--	--

15	6-1/37-17	Terviseamet	<p>Esitasite planeerimisseaduse (edaspidi PlanS) § 81 lg 1 alusel arvamuse avaldamiseks VKG Wind tuulepargi detailplaneeringu (edaspidi DP) lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi KSH) programmi.</p> <p>VKG Wind tuulepargi DP ja KSH koostamine algatati Lüganuse Vallavolikogu 26.06.2024 otsusega nr 196. DP koostamise eesmärgiks on rajada tuulepark ja selle toimimiseks vajalik taristu. Planeeringuga otsitakse asukohta ühele tuulepargile, mis koosneb kuni 14 tuulikust. Tuulikute tipukõrgus on kuni 260 meetrit ja tuulepargi nimivõimsus on vähemalt 42 MW.</p> <p>Planeeringuala asub Varja külas ja Lüganuse alevikus, koosnedes kahest lahustükist, mille kogupindala on ca 270 ha. Planeeringualasse kuuluvad järgnevad katastriüksused: Heina (44201:001:1189), Karu (43701:003:0990), Turba (43701:003:0980), Varjeli (43701:003:0851), Kivi (43701:003:1100), Kaldapealse (43701:002:0740) ja Lille (44201:001:1196). Lähim tihedalt asustatud ala on Varja küla keskusala, mis jääb detailplaneeringu ala piirist ligikaudu 600 m kaugusele põhja. Lähimad eluhooned on DP ala piirist ligikaudu 650 m kaugusel. Tuulepargi täpsed parameetrid, sh tuulikute arv ja paiknemine maa-alal, määratakse planeeringumenetluse ja KSH tulemusena.</p> <p>Lüganuse valla koostatava uue üldplaneeringu kohaselt (algatati Lüganuse Vallavolikogu 22.08.2018 otsusega nr 99) paiknevad VKG Wind tuulepargi DP-ga kavandatavad tuulikud potentsiaalsetel tuuleparkide rajamiseks sobilikel aladel. Kuni uue üldplaneeringu kehtestamiseni kehtib VKG Wind tuulepargi planeeringualal Lüganuse valla olulise ruumilise mõjuga objekti (Varja tuulikupargi) asukohavaliku üldplaneeringu teemaplaneering (kehtestatud 29.03.2012). Varja tuulikupargi teemaplaneeringu alusel on tuuliku suurim lubatud kõrgus 150 m maapinnast, VKG Wind tuulepargi DP algatamise taotluse kohased tuulikute asukohad ja parameetrid ei vasta teemaplaneeringu lahendusele ning DP muudab kehtivat teemaplaneeringut olulises ulatuses. Vastavalt PlanS § 142 lg 1 p 3 on tegemist üldplaneeringut muutva detailplaneeringuga. Lüganuse valla uue üldplaneeringu kehtestamisega muutub Varja tuulikupargi asukohavaliku teemaplaneering kehtetuks. Lüganuse valla uue üldplaneeringu kehtestamisel peab DP lahendus olema uue üldplaneeringus toodud tingimustele vastav.</p> <p>VKG Wind tuulepargi DP seos teiste arendustega: o Varja tuulikupargi kohaliku omavalitsuse eriplaneering (algatatud 25.05.2021, koostamisel) – ala hõlmab kogu Lüganuse valla haldusterritooriumi, plaanis kuni 12 tuulikut; o Lüganuse valla Varja tuulikupargi planeeringualade nr 1-3 detailplaneeringud (algatatud 25.08.2021, koostamisel) – alad nr 2 ja 3 kattuvad osaliselt VKG Wind tuulepargi DP alaga, plaanis kuni 30 tuulikut; o Evecon OÜ ja Enery Estonia OÜ tuuleparkide kohaliku omavalitsuse eriplaneering (algatatud 25.04.2024, koostamisel) - VKG Wind tuulepargi DP ala piirneb alaga 3.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Arvestame. 2. Ei arvesta. Selgitame, et kirja eelmises punktis on soovitatud lähtuda Kliimaministeeriumi juhendmaterjalist, mida kavatakse ka järgida. Lähtudes Eestis müra osas järgitavatest arvutusstandarditest, arvutatakse müra levik kõigis suundades allatuult (Cmet=0). Seega piirkonnale iseloomulikke tuule suunda ei arvestata müra leviku hindamisel. 3. Arvestame asjakohasel juhul. Kui planeeringu käigus selgub, et kavandatakse planeeringuga ka müra tekitavaid seadmeid, siis neid arvestatakse müra hindamisel lähtudes planeeringu täpsusastmest. 4. Arvestame. 5. Arvestame. 6. Määrusega arvestame planeeringu ja KSH koostamisel. Samas märgime selgituseks, et lähtuvalt Kliimaministeeriumi juhendist ja Terviseameti poolt avaldatud infost (https://www.terviseamet.ee/tuulepargid), ei teostata infraheli arvutuslikku hindamist. 7. Koosmõju hindamisel lähtutakse KSH-s põhimõttest, et koosmõju hinnatakse nende objektidega, mille osas on koosmõju hindamiseks piisavalt informatsiooni. Ajaliselt hilisemate hindamiste puhul arvestatakse varasemat teavet. Seega arvestatakse piirkonna teisi tuuleparkide planeeringuid ulatuses, mis vastaval ajahetkel on võimalik. 8. KSH aruandes nähakse ette asjakohased seiremeetmed. 9. Arvestame. Märgime, et olemasolevate teadmiste kohaselt ei jää planeeringualale ja selle vahetusse lähedusse veehaarde sanitaarkaitsealad, joogiveehaarde toitealad ega hooldusalad.
----	-----------	-------------	--	---

		<p>KSH raames hinnatakse detailplaneeringu rakendamisega (tuulepargi rajamise ja käitamisega) kaasnevaid võimalikke olulisi keskkonnamõjusid erinevatele keskkonnanelementidele ning vajadusel tehakse ettepanekud negatiivsete mõjude vähendamiseks. Muuhulgas hinnatakse mõju inimese tervisele ja heaolule (müra, varjutus, visualiseeringud, mõju pinnaveele ja põhjaveele).</p> <p>KSH raames on plaanis viia läbi: Tuulepargi müra leviku uuring, mille käigus viiakse läbi müra arvutuslik hindamine ehk modelleerimine. Muuhulgas hinnatakse ka madalsageduslikku müra, sh infraheli. Tuulikute töötamisel tekkiva varjutuse uuring, mille käigus hinnatakse varjutamise ulatust ja kestust. Tuulepargi visuaalse mõju analüüs, mille käigus hinnatakse tuulikute sobivust maastikku. Hinnatakse ka võimalikku koosmõju teiste teadaolevate arendustega, koosmõju saab arvestada ja hinnata niivõrd, kui võrd on hindamise ajal teiste tegevuste kohta piisava usaldusväärse ja täpsusega andmeid. Tuulepargi rajamise ja käitamise ajal ei ole ette näha ebasoodsa mõju esinemist välisõhu kvaliteedile ja vibratsioonitasemele. Arvestades, et lähimad vibratsioonitundlikud hooned jäävad tuulepargist enam kui 600 m kaugusele, ei ole ette näha olulist ebasoodsat mõju.</p> <p>Eelnevast tulenevalt ei hinnata KSH-s mõju välisõhu kvaliteedile ja vibratsioonitasemele. Amet on tutvunud VKG Wind tuulepargi detailplaneeringu lähteseisukohtadele ja KSH programmiga ning märgib järgmist:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. KSH koostamisel soovitame võtta arvesse juhendit Kliimaministeerium, 2025. Tuuleparkide keskkonnamõju hindamise juhend. Müra, vibratsioon, varjutamine. 2. Müra leviku uuringul kindlasti arvestada piirkonnale iseloomuliku tuule suunaga. 3. Lisaks tuulikute tekitavale mürale tuleb arvesse võtta ka tuulepargiga seotud seadmeid, näiteks alajaamade trafosid ja muid lisaseadmeid. Need komponendid võivad tekitada eelkõige tonaalset müra ja neid tuleb hinnata koos tuuliku müraga. 4. Koostamisel olevas Lüganuse valla üldplaneeringus on üldplaneeringuga leitud sobivatel aladel tuuleparkide puhveralaks määratud 1 km või kokkuleppel elu- ja/või ühiskondlike hoonete omanikega välistav ala hoonest 750 m, soovitame tuulikute rajamisel sellega arvestada. Mida kaugemale jäävad kavandatavad tuulegeneraatorid elamualadest, seda minimaalsem on risk ka negatiivsete tervisemõjude avaldumiseks. 	<p>10. Oleme planeeringu menetluses lähtunud maksimaalse kaasamise printsiibist ja jätkame koostööd kohalike elanikega.</p>
--	--	---	---

			<p>5. Maailma Terviseorganisatsioon (WHO) on andnud suunise, mille kohaselt müra leevendavaid meetmeid tuleks rakendada juhul, kui tuuleturbiinide müra ületab 45 dB Lden (ööpäeva 24 h keskmine). Eeldusel, et tuulikupark töötab kuni 24 tundi ööpäevas, soovitab amet uute tuuleparkide arendamisel võtta aluseks kõige rangemad ehk müra sihtväärtused, mis ei ületaks elamualadel päeval 50 dBA ja öösel 40 dBA. Kirjeldatud lähemist toetab ameti senine praktika seoses inimeste poolt esitatud kaebustega. Võimalike mürahäiringute vältimiseks on otstarbekas tuulegeneraatorite puhul aluseks võtta kõige rangemad nõuded ehk müra sihtväärtused.</p> <p>6. Arvestada sotsiaalministri 4.03.2002 määrusega nr 42 „Müra normtasemed elu- ja puhkealal, elamutes ning ühiskasutusega hoonetes ja mürataseme mõõtmise meetodid“, infraheli helirõhutasemete piirväärtused elamutes ja ühiskasutusega on reguleeritud sotsiaalministri 06.05.2002 määrusega nr 75 "Ultra- ja infraheli helirõhutasemete piirväärtused ning ultra- ja infraheli helirõhutasemete mõõtmine".</p> <p>7. Arvestades, et planeeringuala piirkonda planeeritakse ka teisi tuulikuid, siis kindlasti tuleb analüüsida ka võimalikku koosmõju teiste tuuleparkidega, sh ka planeeritavate tuuleparkidega.</p> <p>8. Amet soovib tuulepargi käitamise järgselt teostada lähima(te) eluhoonete juures tuulikute välisõhu müra mõõtmised. Eesmärgiks on kontrollida, kas olukord vastab kehtivatele normtasemetele või planeeringus fikseeritud tingimustele.</p> <p>9. Juhime tähelepanu, et planeeringuala läheduses asuvate puurkaevude puhul tuleb lähtuda veeseaduse 6. jao nõuetest, mis sätestavad tegevuse piiramise veehaarde sanitaarkaitsealal, joogiveehaarde toitealal ja hooldusalal.</p> <p>10. Soovitame planeeringu menetlusprotsessis teha aktiivset koostööd kohalike elanikega, et saavutada ümbruskonna elanike tervist toetav planeeringulahendus. Seda eriti olukorras, kus piirkonda planeeritakse erinevaid tuuleparke.</p>	
16	6-1/37-20	O.D	Tere, Olen selle tuulepargi asukoha vastu.	Võtame teadmiseks.
17	6-1/37-22	Ü.M	Olen vastu,Aidu karjääris ruumi küll.	Võtame teadmiseks.
18	6-1/37-21	V.A	Mina olek TUULIKUTE VASTU !	Võtame teadmiseks.

19	6-1/37-27	K.P	<p>Minu nimi on K.P, olen sündinud ja kasvanud Lüganuse külas, aadressil X. Kavandatava tuulepargi kaugus linnulennult minu aadressini oleks umbes 3 kilomeetrit. Sellise vahemaa peale kaovad ära küll inimkõrvaga kuuldav müra, tuulikulabadest tekitatud varjud ning ka külmemal ajal ei ole jääkamakaid taevast alla sadamas, küll aga, on teisi varjatud probleeme, neist järgnevalt:</p> <p>Erinevaid uuringuid tuuleparkide mõjust vahetusläheduses elavatele inimestele ja nende tervisele on kokku üle 400, kõik neist kinnitavad, et infrahelide madalsagedustest tekitatud vibratsioonid mõjutavad inimeste tervist. Siinkohal tehtud uurimuse ja võrdluse osas lähtun ma Soome erinevates regioonides 2019ndal aastal tehtud uuringutele.</p> <p>60MW nimivõimsusega tuulepargi tekitatud infrahelid on võimalik tuvastada spetsiaalsete mõõtemikrofonidega kuni 90km tagant, kavandatava vähemalt 42MW nimivõimsusega tuulepargi näitajad jäävad sel juhul tuvastatavaks laias laastus 65-70km kaugusele.</p> <p>Infrahelide tekitatav kahju inimesele hakkab märgatavalt hajuma 15-20km tagant, sedagi sõltuvalt maapinnast. Olles üles kasvanud Lüganuse külas, tean ka väga hästi, et meie asula all on suures plaanis kõva paepinnas tihtipeale juba 10cm paksuse kihi mulla all, sel põhjusel võtsin aluseks ka Soome uuringud, nende pinnas rannikualal on samuti kivine, sest graniit on kohe vastas. Infrahelide madalsageduste poolt tekitatud vibratsioonid liiguvad sellise kõva pinnasega väga hästi ja küllaltki kaugemale. Näide, 90ndatel ja 00ndatel aastatel, kui Aidu karjääris käisid veel kõvad lõhkamistööd, oli plahvatuste tekitatud vibratsioone majas väga hästi tunda, terve maja värises ja seda 10-15km tagant, rääkimata 2km kaugusel asuva Püssi raudteesõlme toleaeegsest vilkast ja tihedast liiklusest. Ekstreemne näide küll ja lõhkamistööd on midagi muud kui infrahelid, kuid see näitab siiski, kui hästi kanduvad edasi vibratsioonid. Olles valdava enamuse oma elust kokku puutunud erineva helitehnikaga, nende seadistamisega, müügiga ja kasutamisega, tean ka väga hästi kuidas madalsagedused mööda maapinda liiguvad, mida madalam sagedus, seda rohkem vibratsioone. Tuulikute tekitatud sagedused on nii madalad, et inimkõrv seda ei kuule, see eest vibratsioonidest tekitatud tervisekahjud võivad olla ekstreemsetel olukordadel tuntavad juba tunni ajaga.</p>	<p>Täname arvamuse saatmise eest. Edastasime Teie seisukoha protsessi kaasatud müraekspertidele.</p>
----	-----------	-----	---	--

			<p>Infrahelidest tekitatud vibratsioonide mõju inimorganismi ja tervise teemal. Olles ise juba üsna mitu aastat tegelenud erinevate muusikainstrumentide müügiga, sealjuures ka teraapiliste instrumentide müügiga, olen üsna hästi kursis millised sagedused on inimesele meeldivad, rahustavad ja tervislikud ning millised mitte. 20Hz allapoole jäävad sagedused on nii madalad, et inimkõrv neid ei kuule, küll aga kandub nende sagedustega edasi palju energiat, mille mõju on negatiivne. Selliste sagedustega konstantne keskkond viib närvisüsteemi, südame- ja maksaprobleemidele. Täheldatud on ka töövõime ja keskendumisvõime alanemist ja üldist kehva enesetunnet. Austraalia hiiglaslike tuuleparkide näitel saab öelda, et isegi perekonnad, kes on kolinud tuuleparkidest kaugemale, kuid käivad enda maad harimas siiski tuulikute vahetusläheduses tunnevad end juba ajutiselt tööpäeva jooksul seal viibides halvemini, rääkimata 7 päeva nädalas ja 24 tundi ööpäevas sellises keskkonnas elamisest. Selline keskkond ei mõjuta ainult inimesi vaid ka ülejäänud loomariiki ja loodust, mitmete aastate pikkune töö puhastada Purtse ja Roodu jõge reostusest, et kalarikkus taastuks, jookseks samuti liiva, sest ka veekogud alluvad vibratsioonide mõjule. Paljud uuringuid läbi viinud teadlased ning nendega koostööd teinud arstid on oma uuringutes samuti välja öelnud, et 15-20km raadiuses tuulepargist nemad elada ei sooviks.</p> <p>Olukorras kus oodatakse maakohtadesse ja väikeasulatesse elama noori inimesi ja uusi perekondi, peaks tagama selleks ka lisaks töökohtadele vähemalt elamisväärne keskkonna, mille osas tuulepargi kavandamine üsna tihedalt asustatud asulale linnulennult 3km kaugusele oleks selgelt negatiivsete mõjudega.</p> <p>Kas kohalik elanikkond võidakse tänu kavandatavale tuulepargile elektrienergia kättesaadavuse ja hinna osas, riskides oma tervise? Viimaste aastate hinnapoliitika ja meediakajastuste näitel ilmselt pigem mitte, sellest kõigest lähtudes võtan seisukoha, et olen kavandatava tuulepargi asukohale kategooriliselt vastu, ning teen ettepaneku üsna süvitsi uurida infrahelide poolt tekitatud vibratsioonide mõju inimesele ja keskkonnale, ning sellest lähtuvalt planeerida tuulepargi jaoks sobilikum asukoht, mis ei mõjutaks tervist ja elukvaliteeti.</p> <p>Kasutatud materjalid: https://www.windconcerns.com/turbine-sickness-how-far-away-is-safe/ https://www.windconcerns.com/wp-content/uploads/2023/03/FINNISH-STUDY-ILFN-PDF-IMPORTANT.pdf https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC8411947/</p>	
20	6-1/37-26	M.R	<p>Mida kuradit kas raisk Eestit vähe hävitatud või???</p> <p>Ja pealegi need fucking tuugenid hävitavad tervist, loodust ja keskkonda!!!!</p> <p>Mida kuradit, kes see ajupestud idiot on????</p> <p>Igal juhul olen selle perversselt idiotitsuse vastane ja võitlen igaljuhul mingite fucking tuugenite vastu!!!!</p>	Võtame teadmiseks.

21	6-1/37-28	E.O	<p>Lähtepunkt: 26. juuni 2024 nr 196 LÜGANUSE VALLAVOLIKOGU O T S U S</p> <p>VKG Wind tuulepargi detailplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamine</p> <p>VKG Wind tuulepargi detailplaneeringu lähteseisukohad ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programm:</p> <p>LK 12. 4.2 Taimestik ja loomastik, kaitstavad loodusobjektid „DP alaga piirneb Varja merikotka püsielupaik (KLO3002982). Teadaolevatel andmetel on püsielupaiga moodustamise aluseks olnud merikotka pesapuu käesolevaks ajaks maha raiutud. Püsielupaiga kaitsekord on aga (esialgu) säilitatud. Võimalik on, et merikotkas valib uue pesitsuskoha samas piirkonnas ehk kavandatava tuulepargi mõjualas. Eesti Looduse Infosüsteemi (EELIS) andmetel (seisuga 10.02.2025) ei jää kavandatava tegevuse alale ega selle lähipiirkonda (2 km raadiusesse) muid kaitsealuste loomaliikide leiukohti.“</p> <p>Samas Postimehe artikkel : 30. jaanuar 2025, 00:01 Uuendatud 4. veebruar 2025, 14:42 „Ida-Virumaal hävitati haruldane merikotka pesa“ toob ära, et detsembris 2024 avastati pesapuu mahasaagimine. Selle kohta algatas Keskkonnaamet uurimise.</p> <p>Küsimused:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kui kaugele on jõudnud Keskkonnaamet merikotka pesapuu mahasaagimise uurimisega? Kuniks uurimistulemusi pole ei saaks ka planeeringuga edasi minna 2. Kuidas on välistatud VKG Wind tuulepargi detailplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise ja pesapuu maharaiumise iseeneslikult tekkinud seos. Pesa oleks nagu seganud. 3. Antud piirkonnast lendavad kevad- ja sügisrände aja läbi hane- ja luigeparved. Kuidas nendega on? Heaküll need pole kaitstavate liikide nimistus aga siiski. 4. Massiliselt on ümbruskonnas toonekurgesid. Neid mõjutab ka see tuuleparkide ala. 5. Kuidas on planeeritud tuulikute ala teenindavate kõrgepingeliinide paigutus? Ei piirdu ju tuulepargi mõju ainult eraldatud platsiga. (tekkiv elektromagnetväli) 6. Sellest VKG Wind tuulepargi detailplaneeringu lähteseisukohad ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi kohta arvamuste avaldamisest jääb elanike jaoks väheks. Kuidas ja kas on planeeritud antud tuulepargi osas kohtumised elanikega, et jagada igakülgset infot tuleviku kohta? 7. Kas on arvestatud maapinnas tekkiva madalsagedusliku vibratsiooniga (analüüs) (eluhooned keskmiselt 900m – 1000m kaugusel, aga vibratsioon levib kaugemale) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ja 2. Merikotka pesapuu juhtumi uurimisega tegeleb Keskkonnaamet. Meil puudub selle kohta täpsem info. Keskkonnaamet on planeeringu ja KSH koostamise protsessi kaasatud. 3. ja 4. KSH raames viiakse läbi linnustiku uuring, mis käsitleb nii võimalikku mõju rändlindudele kui ka pesitsevatele kaitsealustele liikidele (sh toonekurg). 5. Elektriliitumine lahendatakse planeeringu käigus. 6. Planeeringu koostamise raames korraldatakse avalik arutelu. Lisaks sellele kaalub arendaja täiendavate kohtumiste korraldamist kohalike elanikega planeeringumenetluse edasises etapis. 7. Tuulikute käitamisega kaasneb tõesti teatud määral vibratsiooni teke. Tuulikute peamised vibratsiooniallikad on generaator, käigukast ja laagrisüsteemid, mis omakorda võivad põhjustada vibratsiooni tuuliku gondlis ja tornis ning kanduda vundamendi kaudu maapinda, mis võib omakorda mõjutada otseselt ka tuulikute läheduses esinevat vibratsioonitaset. Kuna tuulikutes tekkiv vibratsioon võib kahjustada tuuliku osasid, on insenerid viinud tuulikute tekkida võiva vibratsiooni miinimumi.
----	-----------	-----	---	--

				<p>Teaduskirjandusele[1,2] tuginedes võib öelda, et vibratsioonitase on kõrgem tuulikute jalamil ja selle vahetus läheduses, kuid juba ca 300 m kaugusel tuulikutest jäävad vibratsioonitasemed alla inimese tajuläve. Sealhulgas väheneb madalamatel sagedustel (alla 10 Hz) esinev vibratsioon kiiresti kauguse kasvades tuulikutest ja 900-1000 m kaugusel paiknevates elamupiirkondades on vibratsiooni tase oluliselt madalam kui tase, mis on inimestele tajutav. Kokkuvõtlikult saab öelda, et tuulikutest lähtuv ja maapinna kaudu leviv vibratsioon on liiga nõrk, et inimene seda tajuks või neid mõjutaks[3]. Samuti ei peeta tuulikutest lähtuvaid vibratsioonitasemeid ohtlikuks ehituskonstruksioonidele[4].</p> <hr/> <p>[1] Bassett, K. P., Carrievau, R., Ting, D. S.-K., 2010. Vibration Analysis of 2.3 MW Wind Turbine Operation Using the Discrete Wavelet Transform</p> <p>[2] LUBW Landesanstalt für Umwelt, Messungen und Naturschutz Baden-Württemberg, 2016. Tieffrequente Geräusche inkl. Infraschall von Windkraftanlagen und anderen Quellen</p> <p>[3] Colby, W. D., Dobie, R., Leventhall, G., Lipscomb, D. M., McCunney, R. J., Seilo, M. T., Søndergaard, B., 2009. <i>Wind Turbine Sound and Health Effects: An Expert Panel Review</i>. Prepared for the American Wind Energy Association and Canadian Wind Energy Association. December 2009</p>
--	--	--	--	--

				[4] DIN 4150-1:2001-06 (2001). Erschütterungen im Bauwesen
22	6-1/37-29	S.L	<p>Sain kirja seoses VKG Wind tuulepargi detailplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise menetlusse, kuna mulle kuuluv kinnistu jääb planeeringualast kuni 3 kilomeetri kaugusele.</p> <p>Minu vastus on, et olen vastu.</p> <p>Hetkel on meil maja taga juba üks tuulikute park. Riigi arvutuste kohaselt jääme mõjualast välja. Aga tegelikkus on see, et seda undamist on siiski kuulda päeval. Ka õhtu voodis.</p> <p>Minu poolt kindel ei.</p>	Võtame teadmiseks.
23	6-1/37-30	Evecon	<p>Olete küsinud meie ettepanekuid VKG Wind tuulepargi detailplaneeringu lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) programmi kohta. VKG Wind tuulepargi detailplaneeringu ja KSH koostamine algatati Lüganuse Vallavolikogu 26.06.2024 otsusega nr 196. Planeeringu koostamise eesmärgiks on rajada tuulepark ja selle toimimiseks vajalik taristu.</p> <p>Oleme tutvunud esitatud materjalidega ning palume planeeringu koostamisel arvestada järgnevaga.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. KSH programmis on välja toodud koostamisel olevad planeeringud, sh Evecon OÜ ja Enery Estonia OÜ tuuleparkide KOVEP, kuid ei ole mainitud, et koostamisel püütakse vältida otseseid konflikte teiste kavandavate tegevustega ega arvestata kumulatiivsete mõjude esinemisega. Palume planeeringu koostamisel ja sobilike tuulikupositsioonide väljaselgitamisel arvestada Evecon OÜ ja Enery Estonia OÜ tuuleparkide KOVEP ala 3 planeeringu lahendusega, et vältida huvide konflikte. 2. VKG Wind tuulepargi DP alaga piirneva Varja merikotka (KLO3002982) püsielupaigaga seonduvalt on käimas hüvitusmeetmete rakendamine, milleks on asustatud pesapaiga otsimine Ida-Virumaa põhjarannikul või alternatiivina tehispesa rajamine sobivale alale, milleks on eeskätt olemasolevad kaitsealad. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Arvestame tuulikute paigutust vastavalt Evecon OÜ ja ja VKG Wind OÜ vahel sõlmitud kavatsuste protokolliga kokkulepitud põhimõtetele. 2. Arvestame.

24	6-1/37-31	K.P	<p>Soovin avaldada oma arvamust VKG Wind tuulepargi detailplaneeringu lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) programmi kohta.</p> <p>Minu kinnistu, Kiviõli tee 1, asub planeeritavast alast 1,8 km kaugusel ning see annab mulle aluse muretseda võimalike mõjude üle elukeskkonnale ja tervisele. Palun võtta arvesse järgmised seisukohad:</p> <p>1. Müra ja madalsageduslik heli: Palun hinnata põhjalikult, milline on võimalik müra tase minu kinnistul ja kodus, sealhulgas madalsageduslik heli, mille mõju on teaduskirjanduses seostatav unehäirete ja stressiga. Palun modelleerida müra tegelik levik realistlikes tingimustes (sh öösel ja talvisel ajal).</p> <p>2. Varivälg ja visuaalne mõju: 250 m kõrgused tuulikud mõjutavad oluliselt maastikupilti. Palun hinnata ja visualiseerida võimalik varivälgu esinemine minu kinnistul ja koduakendel. Samuti soovin näha simulatsioone vaateväljast minu asukohast.</p> <p>3. Mõju kinnisvara väärtusele ja elukvaliteedile: Palun hinnata tuulepargi võimalikku mõju minu kinnisvara väärtusele. Tuulikute mõju elukeskkonnale võib vähendada piirkonna atraktiivsust ja elukvaliteeti.</p> <p>4. Looduskeskkond ja elurikkus: Palun hinnata tuulepargi mõju lindudele, nahkhiirtele ja teistele piirkonna liikidele – eriti arvestades, et planeeringuala suurus on 270 ha ja tegu on arvestatava ökosüsteemi sekkumisega.</p> <p>Ettepanekud: Soovin, et hinnatakse tuulikute võimaliku müra ja madalsagedusliku heli levikut just Kiviõli tee 1 asukohale. Sellised helid võivad tundlikele inimestele põhjustada une- ja keskendumisraskusi.</p> <p>Palun kaaluda võimalust tuulikuid planeerida kaugemale elamutest (nt vähemalt 3 km kaugusele) või kasutada väiksema kõrgusega tüüpe.</p>	<p>1. ja 2. Müra, sh madalsagedusliku müra ja varjutuse (teie kirjas varivälg) hindamisel järgitakse juhendmaterjali: Kliimaministeerium, 2025. Tuuleparkide keskkonnamõju hindamise juhend. Müra, vibratsioon, varjutamine.</p> <p>Müra osas esitatakse müra leviku kaardid kuni 35 dB helirõhutase isojoone levikualani. Varjutuse osas arvutatakse varjutustase välja kõigil elamualadel, kus ilma kliimatingimusi arvestamata ehk halvim võimalik olukord võib olla >30 h/aastas või 30 min/päevas.</p> <p>Kuna käesoleval ajal on alles selgitamisel, kuhu erinevatest looduskaitsealadest aspektidest tulenevalt on võimalik tuulikuid kavandada, siis ei ole veel teada kavandatavate tuulikute paiknemine. Kui edasise planeeringu koostamise käigus tuulikute täpsem paiknemine selgub ja Teie kinnistu jääb alale, kus võib esineda üle 35 dB mürataseta või häirival tasemel tuulikute varjutust, siis ka teie kinnistu kohta vastav hinnang antakse ja andmed esitatakse.</p> <p>3. Mõju hindamisel käsitletakse mõju varale, mille osaks on ka mõju hindamine kinnisvarale. KSH käsitlusulatuses on seejuures eelkõige mõjud, mis tulenevad looduskeskkonnas toimuvatest muutustest (nt kasvanud müratasemest). Mõju hindamisel ei esitata konkreetseid kinnisvara hinna prognoose kinnistute kaupa vms. Arvestama peab, et kinnisvara väärtust mõjutavad ka muud aspektid, sh üldine turuolukord piirkonnas ja Eestis laiemalt, müüdava objekti asukoht, vanus, seisukord, jms.</p>
----	-----------	-----	--	--

				4. Mõju hindamise osana viiakse läbi linnustiku, nahkhiirte ning taimestiku uuringud. Hinnatakse mõju taimestikule ja loomastikule.
25	6-1/37-33	M.L	Vastuseks saadetud kirjale VKG Wind tuulepargi rajamise kohta Lüganuse valda, täpsemalt minu elukohast ca 3 km kaugusele, vastan, et olen selle vastu. Siinne kant, võiks öelda, tõuseb uuesti üles tööstusliku jäätmemaade tasandilt. Ma olen uhke, et Aidu karjäär muutub roheliseks ja atraktiivseks. Et Kirde-Eesti muutub järjest rohkem Eestimaa arvestatavaks osaks. Neid tuugereid on siin juba piisavalt. Muutes siinse eluolu uuesti tööstuslikuks jäätmemaaks, kaotame elanikkonna. Noored ei tule siia tagasi, sest looduslik keskkond hävib. See ei ole enam mingi saladus, et tuugereid ei ole loodust säästvad ei lähimas ega kaugemas perspektiivis. Mujal maailmas on nendest juba loobunud, aga suur korporatsioonidel on vaja oma tootmise tulemust (tuugereid) kuskil realiseerida, aga mitte Eestimaal.	Võtame teadmiseks.

26	6-1/37-34	K.T	<p>Lugupeetud vallajuhiid, Lugesdes läbi "VKG Wind tuulepargi detailplaneeringu lähteseisukohad ja keskkonnamõju strateegilisehindamise programmi" ei saa öelda, et tegemist on planeeringuga, mis annab hea ülevaate tuulepargi vajadusest ja eriti kasulikkusest kohalikule kogukonnale. Põhirõhk tuulepargi ehituseks on välja toodud süsinikuheite vähendamine, kliimaneutraalsus ja poliitikasuunised, mitte mida kohalikud inimesed sellest saavad või võivad. Mainitakse ära prognoositavad mõjud, mitte reaalsed tagajärjed tuulikute rajamisel ja kogu energiakulu nende rajamisel; mis paneks ilmselt ümber mõtlema tuulepargi vajadusest eriti Ida Virumaal, kus elanike ja tööstuse arv väheneb iga aastaga. Tuuleparke ei saa rajada ainult rohelisele ideoloogiale toetudes. Nende rajamine ei ole lihtsalt trend, või põhimõtteline otsus, et kogu maailm ju teeb seda. Poliitika suuniline kliimamuutuse „kaart“ on laialdaselt kasutuses, mis teeb atmosfääris oleva süsiniku mürgiks, mille vastu peab võitlema. Roheline ideoloogia ja kliimaneutraalsuse agenda on alternatiivse ja olemasoleva tehnoloogia kasutuks ja kahjulikus tembeldanud.</p> <p>Süsinikdioksiid (CO2) ei ole saasteaine, vaid loomulik osa Maa atmosfäärist, mis mängib süsinikuringluses olulist rolli, ilma milleta fotosünteesi ei toimi. Te oleksite pidanud ka ära märkima kui suur on CO2 osa Maa atmosfääris üleüldse ja mis juhtub kui see langeb alla teatud taseme. Samuti peaks teada andma kui palju sütt, või teisi fossiilkütuseid ära põletatakse, et saada vajalikud ehitusmaterjalid tuuleparkide ehituseks: teras, tsement, klaaskiud, süsinikkiud, Kas see kavandatav tuulikupark üldse toodab selle energia tagasi, mis sinna ehitades investeeritakse ehk „ahjudes ära põletatakse“. Kui suur on saastus loodusele? Või tootes tuuleparke, siis CO2 ei olegi probleemiks? Lõpetuseks, kas see tuulepark annab tööd kohalikule kogukonnale?</p> <p>Tuuleenergia on taastuenergia liik ja kindlasti peaks seda võimalikult palju ära kasutama, aga seda viisil, mis on kordades tõhusam. Tuulepark ei ole "võluvits" energia tootmiseks ja antud tehnoloogiat kasutades kindlasti mitte roheline, kasumlik ja kliimaneutraalne. Pigem peaks investeerima tuumaelektrijaama, mis on jätkusuutlikum ning annaks ka inimestele tööd. Ja loomulikult, ka selle rajamisel peab jälgima, et loodus ei saaks ülemäära kannatada, ja et oleks kasutusel parim, energiatõhusam ja keskkonna sõbralik tehnoloogia.</p>	<p>Võtame teadmiseks. Tänapäevane tuulik toodab tema valmistamiseks kulunud energia tagasi 5-8 kuuga. Vastavad analüüsid on tehtud nii tuuliku tootjate kui ka sõltumatute analüütikute poolt. Mõju hindamisel arvestatakse nii maakasutuse muutusest, kui tuulepargi rajamisest ja kasutusest tulenevat mõju kliimale. Samuti hinnatakse KSH aruandes tuulikute mõju looduskeskkonnale.</p> <p>Tuulepark loob vähe töökohti, aga omab suurt kaasnevat positiivset majanduslikku mõju. Näiteks annavad tuulepargid täiendavat tulu kohalikule omavalitsusele ja 3 km raadiuses elanikele. Samas säilib tuulikute vahel põllumajanduseks kasutatav maa. Kombineerides tuuleenergia, gaasi ja põlevkivi tööstuse saame luua Virumaale võimaluse uute energiamahukate tööstuste rajamiseks.</p>
----	-----------	-----	---	--

27	6-1/15-17	S.G	<p>Lugupeetud vallavanem! Tere! Soovin siinkohal avaldada oma muret ja vastuseisu seoses kavandatava tuulikute (tuulegeneraatorite) paigaldamisega Varja tuulikupargi planeeringuala nr 3 ja VKG tuulepargi, kus mina elan ja mille läheduses minu kinnistu asub.</p> <p>Mõistan taastuenergia vajadust ning hindan keskkonnasõbralikke lahendusi. Samas leian, et planeeritud tuulepark võib piirkonnale kaasa tuua mitmeid negatiivseid mõjusid, mida ei tohiks tähelepanuta jätta. Peamised murekohad on järgmised:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Müra ja visuaalne reostus – Suured tuulikud tekitavad pidevat madalsageduslikku müra, mis võib mõjutada kohalike elanike elukvaliteeti ja tervist. Lisaks muudab nende visuaalne domineerivus oluliselt maastikupilti. Mina ei soovi oma perega kus kasvab kaks väikest last tuulikute all elada, eriti kui tuulikud jäävad meie kinnistule 760 m kaugusele. 2. Mõju loodusele ja elusloodusele – On tõsine oht, et tuulikud kahjustavad piirkonna linnustikku ja loomastikku, sh ohustatud liike. Kuidas on keskkonnamõjud ära hinnatud? Kuidas karja loomadele see mõjub? 3. Kinnisvara väärtuse langus – Uuringud näitavad, et tuulikute lähedus võib vähendada elamumaade turuväärtust ning muuta piirkonna vähem atraktiivseks elupaigaks. Oletame, et tuulik tuleb ja meile perega ei meeldi nende keskel elada, kes ostab meie maja ja maad ära? Vald? 4. Kohalike elanike kaasamise puudulikkus – Oleme jäänud muljega, et kohalikke elanikke ei ole piisavalt informeeritud ega kaasatud otsustusprotsessi. Sellise mastaabiga arendus peaks toimuma kogukonna aktiivsel osalusel ja heakskiidul. Kas vanematele inimestele on selgitatud kui suure osa maast või metsast neilt käest võetakse ja kui kauaks? Mis saab tulevikus nende maadest/metsadest? <p>Loodan siiralt, et otsustajad arvestavad kogukonna arvamusega ning kaaluvad alternatiivseid paigalduskohti, mis ei asu nii tihedalt asustatud või looduskaitsealises tundlikes piirkondades. Soovin, et enne lõplike otsuste tegemist toimuks avalik arutelu ning sõltumatu keskkonnamõjude hindamine.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kavandatavale tuulepargile viiakse läbi keskkonnamõju strateegiline hindamine, mille osana hinnatakse mõju elanikele, s.h prognoositakse tuulepargi tekitatavat müra ning visuaalset nähtavust maastikus. Mõju hindamise tulemused on üheks sisendiks/abivahendiks edasises otsustusprotsessis. 2. Sarnaselt elanikele avalduvatele mõjudele, hinnatakse keskkonnamõju strateegilise hindamise raames ka mõju loomastikule, s.h lindudele ja kaitstavatele liikidele. Tulemused esitatakse vastavas aruandes, mis ei ole käesolevaks ajaks veel valminud. 3. Mõju hindamisel käsitletakse mõju varale, mille osaks on ka mõju hindamine kinnisvarale. KSH käsitusulatuses on seejuures eelkõige mõjud, mis tulenevad looduskeskkonnas toimuvatest muutustest (nt kasvanud müratasemest). Mõju hindamisel ei esitata konkreetseid kinnisvara hinna prognoose kinnistute kaupa vms. Arvestama peab, et kinnisvara väärtust mõjutavad ka muud aspektid, sh üldine turuolukord piirkonnas ja Eestis laiemalt, müüdava objekti asukoht, vanus, seisukord, jms.
----	-----------	-----	---	--

			Palun kinnitage selle kirja kättesaamist ja andke teada, kuidas on võimalik elanikel selles küsimuses oma seisukohti ametlikult väljendada või avalikel aruteludel osaleda.	4. Oleme planeeringu menetluses lähtunud maksimaalse kaasamise printsiibist (kõik maaomanikud on personaalselt kirjalikult informeeritud planeeringuala sees ja 3 km raadiuses planeeringualast) ja jätkame koostööd kohaliku kogukonnaga.
28	6-1/37-38	L.M	Soovin arvamuse avaldamiseks tähtaja pikendamist kuni 21.juulini 2025.	Vastuskiri 6-1/37-39. Arvestame pikendamise taotlusega.

29	6-1/37-36	Alulinna Külaselts	<p>Vastavalt Lüganuse valla poolt 12.06.2025 edastatud VKG Wind OÜ tuuleparkide kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu koostamiseks on koostanud Alulinna Külaselts MTÜ oma arvamuse.</p> <p>Alulinna Külaselts MTÜ, kes esindab Aa ja Moldova küla elanike huve, leiab, et meie külade maadele kavandatud tuulepargid ohustavad külade tulevikku. On selge oht, et tööstusmaastikuks muudetud külast hakkavad inimesed lahkuma ja peatub senine protsess, kus tühjaks jäänud majapidamisi ostavad elamiseks uued omanikud. Aa ja Moldova külad surevad seetõttu välja.</p> <p>Seega on küla elanikud vastu kõikidele tuulegeneraatoritele, mis on planeeritud Kohtla-Nõmme ja Aa vahelisse metsamassiivi ja sellest põhja poole.</p> <p>Leiame, et senistes dokumentides pole piisavalt käsitletud planeeritavate 250 m kõrguste tuugenite mõjusid kohalikule kogukonnale ja maastikele. Kahemõõtmeliste planeerimiskaartide põhjal on võimatu hinnata hiigeltuulikute tegelikku visuaalset mõju. Kindlasti tuleks teha tuuleparkidest 3D mudelid, nagu seda on tehtud näiteks Hiiumaale planeeritud parkide puhul.</p> <p>On aga selge, et Narva Elektriijaama korstnate või Kohtla-Nõmme teletorni kõrguste, seejuures veel pidevalt liikuvate tiivikutega rajatiste koht ei ole inimasustuse vahetus läheduses. Selliseid elektritootmise objekte ehitatakse mujal maailmas ikkagi kaugemale merre.</p> <p>Lisaks pöörame tähelepanu, et Kohtla-Nõmme ja Aa vaheline metsamassiiv on vastavalt Ida-Virumaa maakonnaplaneeringule oluline rohevõrgustiku osa, mille tükeldamine tuugenite platside, aga eriti teenindusteedega pole mõistlik.</p> <p>Ka pole planeeringus arvestatud tuugenite mõjudega Ida-Viru väärtuslikele maastikutele. Viimasel juhul peab silmas pidama, et Ida-Viru tasase pinnamoe juures jäävad 250 m kõrgused generaatorid silmapiirile visuaalselt domineerima palju laiemal alal kui Aa ja Moldova. Meenutame, et Narva Elektriijaama korstnad on näha kümnete kilomeetrite kaugusele, seejuures pole elektriijaama korstnatel liikuvaid osi. Seega - siia planeeritavate hiigelgeneraatorite mõju võib ulatuda üle mitme maakonna.</p> <p>Peale selle on Aa ja Moldova küla elanikud mures külade lähiste rajatavate tuulegeneraatorite vundamentide mõjuga kohalikule põhjaveele. Põhjavee küsimust pole seni meieni jõudnud planeerimisdokumentides piisavalt käsitletud.</p> <p>Ärevaks teeb külaelanikke kotkapesa hävitamine. Kuni juurdluse lõppemise ja süüdlaste välja selgitamiseni jääb üles kahtlus, et looduskaitsealuse merikotka elupaiga hävitamise taga on tuulepargi arendajad, kes tahavad selle teoga näidata, et nad ei peatu oma plaanide elluviimisel millegi ees. Me ei ole vallavalitsuselt saanud selget signaali, et kohalikud elanikud oleksid arendajate omavoli eest kaitstud.</p>	<p>Võtame teadmiseks.</p> <p>Selgitame, et tuulepargi planeeringu koostamine ja selle keskkonnamõju strateegiline hindamine on käesolevas etapis algusfaasis, s.t valminud on üksnes n-ö lähteülesanne. Kavandatava tuulepargi mõju, sh mõju elanikele, maastikele, rohevõrgustikule jm, alles asutakse uurigute ja analüüside abil välja selgitama. Sellest tulenevalt ei ole seni valminud dokumentides võimalik veel esitada ka vastavaid mõjude ülevaateid. Ülevaade tuulepargi keskkonnamõjudest, s.h nt tuulepargi visualiseeringud, esitatakse mõju hindamise aruandes selle valmimisel.</p> <p>Kotkapesa hävimine: Merikotka pesapuu juhtumi uurimisega tegeleb Keskkonnaamet. Meil puudub selle kohta täpsem info. Keskkonnaamet on planeeringu ja KSH koostamise protsessi kaasatud.</p> <p>Lüganuse vald on äsja kehtestanud üldplaneeringu. Üldplaneeringus on olulisemad ruumilised arengud kaalutletud ja võimalikud koosmõjud hinnatud.</p>
----	-----------	--------------------	--	--

			Eriti murelikuks teeb külarahvast meie kanti planeeritavate tuuleparkide, tuumajaama, biotoodete tehase ja Haljala-Kukruse 2x2 maantee koosmõju. Seda teemat ei ole käsitletud ükski valla planeering ega dokument. Kõiki objekte võetakse planeeringuprotsessis üksikprojektina, kuid kohalikud elanikud peavad lõppkokkuvõttes taluma kõikide ettevõtete ja tegemiste ühismõju.	
--	--	--	---	--

30	6-1/37-37	A.K	<p>Lüganuse valda planeeritav tuulepark, mida arendab VKG Wind, käivitab arutelu kohaliku kogukonna huvide, keskkonnamõtjude ning majandusliku kasu üle. On selge, et taastuvenergia tootmine on oluline samm rohelisema tuleviku suunas, kuid samal ajal peab tagama, et kohalikud elanikud ei kannata ebamõistlikult ja saavad projektist ka otsest kasu. Seetõttu on äärmiselt oluline arvestada kolme aspektiga:</p> <p>taluvustasu maksmine kohalikele elanikele, kompensatsioon tasuta elektrienergia näol ning selgus arendajate poolt pakutavate hüvede osas.</p> <p>1. Teave VKG Wind poolt pakutavate kompensatsioonide ja hüvede kohta Valla ja elanike jaoks on oluline saada selge ülevaade, milliseid konkreetseid kompensatsioone ja muid hüvesid on VKG Wind valmis pakkuma. See puudutab nii rahalisi toetusi, sotsiaalprojekte, infrastruktuuri arendamist kui ka kohaliku kogukonna kaasamist otsustusprotsessidesse. Selline teave peab olema avalikult kättesaadav, detailne ja ajakohane, et vallaelanikud saaksid hinnata projekti tegelikku kasu ja mõju piirkonnale.</p> <p>1) Taluvustasu maksmise vajadus Tuuleparkide rajamisega kaasneb tihti mitmesuguseid keskkonnamõtjuseid, nagu müra, visuaalsed häired ning elukeskkonna muutused. Selleks, et vähendada kohalike elanike koormust ja tagada õiglane kohtlemine, peaks vald nõudma arendajatelt korrapäraselt taluvustasu maksmist. Taluvustasu võiks olla siduv osa arendajate ja kohaliku omavalitsuse vahelisest kokkuleppesest ning see peaks olema suunatud eelkõige neile inimestele, kelle elukeskkond tuulepargi tõttu otseselt muutub.</p> <p>2) Elektrienergia kui otsene kasu elanikele Kuna tuulepark toodab elektrienergiat just selle piirkonna tuulepotentsiaali arvelt, oleks õiglane, kui osa sellest energiast kompenseeritakse kohalikele elanikele tasuta või soodustingimustel. Praktikas võiks see toimida kas elektriarvete osalise katmisena valla poolt, või konkreetse energiakoguse ulatuses, mille kulud kannab arendaja.</p> <p>See oleks käegakatsutav viis, kuidas projekt toetab piirkonna elanikke ja tõstab nende elukvaliteeti.</p> <p>Kokkuvõttes võiks Lüganuse vald seada tingimuseks, et tuulepargi arendajad rakendavad õiglast ja läbipaistvat kompensatsioonimehhanismi. Kohaliku kogukonna huvide arvestamine tugevdab usaldust arendajate vastu ja vähendab konflikte, mis sageli selliste suurprojektidega kaasnevad. Tuulepark ei tohi olla vaid kasumiallikas eraettevõtetele, vaid peab tooma otsest kasu ka piirkonna elanikele.</p>	<p>Talumistasu on üleriigiliselt määratletud ja automaatselt rakenduv meede, mis arvestab tuulepargi mõjualasse jäävaid elukohti. Tuulepargi mõjuala ulatub kuni 250 m kõrguste tuulikute puhul 2 km kaugusele ning 250 m ja kõrgemate tuulikute puhul 3 km kaugusele. Tasumäärad on sätestatud Keskkonnatasude seaduses (https://www.riigiteataja.ee/akt/108072025045?leiaKehtiv).</p>
----	-----------	-----	--	---

